

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 23. (83.) ÉVF. • 11. SZÁM • 2013. NOVEMBER • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Kiáradó bizalom

• Időről időre olvashatunk arról, hogy a lakosság milyen mértékben bíz az egyházban, a hadseregben, az országot vezető intézményekben. S bár tájainkon az előbbieken még mindig nagy a bizalom, és az utóbbiak folyamatosan a bizalomskála legalján kullognak, szinte minden esetben hanyatlás tapasztalható.

Mi ennek az oka? Szél fuvatlan nem indul. A presztízvesztést bizonyára „megszolgálták” a nevezett intézmények. A csökkenő bizalom irányukban

jelzés értékű. Másfelől azonban – megalapozottan vagy sem – ez az állapot a mindennapjainkra is kiható belső életérzést is kifejez: bizalmatlanságot, gyanakvást.

Szeretjük a segítséget (országban, magunkon) kívülről várni. A keresztény közösség egyik alappillére a bizalom. Ennek azonban belülről kell megszületnie. Felelősek vagyunk meglétéért, újratermelődéséért. Ehhez kell a bátor szív, a reménykedés az Úrban.

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

A tartalomból:

Megkezdte munkálatait a Püspöki Vizitáció

3

Nagy menetelés az önrendelkezésért

7

Húszéves a szentegyházi unitárius egyházközség

11

Falutalálkozó Oklándon

16

Összetartozunk

19

„Legyetek erősek és bátor szívűek mind, akik az Úrban reménykedtek!” (Zsolt 31,25)

• **Október 20-án** a csekefalvi unitárius és református egyházközsegek közösen tartották az öregek vasárnapját az unitárius templomban. Ez alkalommal a marosvásárhelyi Unitarcoop Alapítvány önkéntes tagjai Kisgyörgyné Barla Júlia irodalmi összeállításával emlékeztek Csokonai Vitéz Mihály születésének 240. évfordulójára. A helybeli felekezeti kórus is köszöntötte az ünnepeket. Az összejövetel közös ebéddel zárult.

• **Október 20-án** negyedik alkalommal szervezték meg az **Együtt Isten völgyében találkozót Sinfalván**. A közösségi alkalommal egybekötött istentiszteleten Bálint Róbert Zoltán mészki lelkész mondott imát, Dimény József alsófelsőszentmihályi lelkész prédikált. Az istentisztelet után Solymosi Zsolt lelkész-vallásnász, a János Zsigmond Unitárius Kollégium igazgatója tartott előadást *Az unitárius világszemlélet tudatosítása közösségeinkben* címmel. Az *Együtt Isten völgyében* találkozó sorozat korábbi állomáshelyei: Mészki, Bágyon, Alsófelsőszentmihály. A vallásos, közösségi alkalmakra Aranyosszékéről és vidékről érkeznek résztvevők.

• **Október 20-án tartották a Homoródalmásról elszármazottak találkozóját** a Pestszentlőrinci Unitárius Egyházközsegekben. A találkozó alkalmával a szószéki szolgálatot Pap Mária püspöki titkár végezte. Számos homoródalmási és Homoród menti elszármazott tartotta fontosnak, hogy ez alkalommal is találkozzanak egymással, együtt imádkozzanak, beszélgetsenek, elevenítsék fel a közös származás élményét. Sorbán Enikő az előadott népdalokkal az otthon hangját szólaltatta meg. A találkozó közebeddel zárult.

• A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa szervezésben zajlott **október 20-án**, a budapesti

Uránia Nemzeti Filmszínházban az idei **reformációi gálaest**. Az est házigazdája Bényi Ildikó volt. A gazdag zenei programot a Magyarországi Baptista Egyház központi kórusa (Oláh Gábor vezényletelével), a Mésztrál együttes, valamint a Korál-sziget együttes biztosította. A Lónyay utcai Református Gimnázium tanulói szavaltak és léptek fel zenekarukkal a rendezvényen. Köszöntőt mondott Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke. Az ünnepi előadást Balog Zoltán miniszter *Protestáns közéletiség – hagyomány és jövő* címmel tartotta. A Magyar Unitárius Egyházat a gálaesten Bálint Benczédi Ferenc püspök, Kászoni Kövendi József püspöki helynök és Pap Mária püspöki titkár képviselték.

• **Felekezeti közti istentiszteletet** tartottak **október 23-án** az 1956-os forradalom emlékére a Magyar Unitárius Egyház és a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközsegek szervezésében. Rác Norbert házigazda lelkész áhítata után ünnepi beszédet tartott Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök, Adorjáni Dezső Zoltán evangélikus püspök, Kovács Sándor római katolikus kanonok, főesperes, Kántor Csaba református püspökhelyettes, Magdó János főkonzul, valamint Horváth Anna, Kolozsvár alpolgármestere. Az eseményt a János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjainak szavaltai és a Péterffy Gyula kórus fellépése tették színesebbé. Az istentisztelet után megkoszorúzták a templom bejáratánál lévő emléktáblát.

Nemzeti ünnepünkön – Kolozsváron kívül – számtalan településen tartottak alkalmi istentiszteletet és emlékünnepeket. Unitárius egyházközsegeink több helyen is házigazdái vagy társszervezői voltak az ünnepi megemlékezéseknek.

• **Október 23-án Mészkiőre látogatott Lezsák Sándor**, a Magyar Országgyűlés alelnöke. A Bethlen Gábor szobrának avatójáról érkező politikus meglátogatta a falu néhai lelkészéről, a népfőiskola-alapító Balázs Ferencről elnevezett, újonnan felépült közösségi épületet. A helyi és községi vezetőkkel történt találkozáson felhívta a figyelmet a helyi értékek felismerésének fontosságára, és biztatta a jelenlevőket azok felkutatására és tudatosítására. Beszért a népfőiskolai mozgalomban rejlő lehetőségekről és saját mészki kötődéséről.

• **Október 25-én** a kolozsvári Unitárius Püspökség dísztermében a Kriza János Néprajzi Társaság és a Magyar Unitárius Egyház **könyvbemutatót szervezett** abból az alkalomból, hogy Kriza János unitárius püspök, folklórgyűjtő 1863-ban, azaz 150 évvel ezelőtt megjelentette a *Vadrózsák* című székely népköltési gyűjtemény első kötetét.

A Kriza János Néprajzi Társaság – a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával – összegyűjtötte, és ebben az évben megjelentette a Kriza János által tervezett *Vadrózsák II.* kötetét, illetve Kriza János szakmai levelezését, emellett elindították az *Erdélyi és moldvai magyar online balladatárát*.

Halottunk

Özv. Székely Gergelyné Gálfi Zsuzsanna tiszteletes asszony 2013. szeptember 21-én, életének 86. esztendejében, rövid szenvedés után elhunyt. 1927-ben született Mészkiön. 1980-ban kötött házasságot Székely Gergely mészki lelkésszel.

Temetésére szeptember 23-án került sor Mészkiön. A temetési szertartást Bálint Róbert Zoltán helyi lelkész végezte. A sírnál Pálfi Dénes sinfalvi lelkész mondott búcsúztató beszédet. Emléke legyen áldott.

Megkezdte munkálatait a Püspöki Vizitáció

Október 12–13. között Tordán kezdte meg munkálatait a Püspöki Vizitáció. Az egyházközség hit- és valláserkölcsei életét, a tisztviselők és tisztségviselők kötelesség-teljesítését vizsgáló intézmény közel három évtizedes szünetelés után indult útjára. 2013 első felében, az egyházkörökkel való egyeztetések után, a Püspöki Vizitáció négy gyülekezet meglátogatását ütemezte be az idei év őszi hónapjaira: a tordait, a szabédit, a bencédit és a segesvárit. Az alábbiakban Pap Mária püspöki titkár és Molnár Lehel levéltáros tollából olvashatnak összeállítást a Püspöki Vizitáció kialakulásáról, hagyományáról és jelenlegi célkitűzéseiről.

Az egyházlátogatás vagy canonica visitatio fogalma, kialakulása és rendeltetése

A canonica visitatio nem más, mint kánoni, azaz az egyház törvényei által előírt látogatás. Magyarul egyházlátogatásnak, az erről készült iratot egyházlátogatási jegyzőkönyvnek nevezzük. Az egyházlátogatás intézménye a katolikus egyház püspöki kormányzatának már az 5. században kialakult ellenőrző formája, de ennek gyökereit az apostoli korban kereshetjük.

Az apostolok – akiket hivatásuk, életük és foglalkozásuk alapján vándorapostoloknak is nevezhetünk – célja az volt, hogy minél több keresztény gyülekezetet alapítsanak. Tekintettel arra, hogy az apostolok egyik gyülekezetben sem telepedtek le véglegesen, mindig rábízták valakikre egy-egy új közösség lelki életét, elsősorban olyanokra, akik vállalták ezt a munkát. Mindegyik gyülekezetnek volt előljárója, tanítója, akinek a hitvallás és az erkölcsi élet tisztaságára, a jó rendre kellett felügyelnie, és akinek az eredményekről rendszeresen be kellett számolnia, amikor a küldöttek, az apostolok újból meglátogatták a gyülekezetet.

A keresztény egyház már az apostolok halála után olyan szervezeti egységet alkotott, amelyeknek tagjai az egyetemes egyház valamelyik egyedi közösségéhez tartoztak. Az egyes egyházak külön településeken, egy-egy város keretében működtek. Egy helységben csak egy egyházközség létezett, melynek élén már a 2. század közepétől monarchikus előljáró, az episzkoposz, azaz püspök kormányzott.

A városok mellett vidéken is egyre több keresztény gyülekezet jött létre, és ezek élére új intézményes keretben a segédpüspökök vagy társpüspökök kerültek. A segédpüspökök a püspök engedélyével püspöki és papi teendőket végeztek. A 4. századtól azonban, a szentelésekkel való visszaélések elkerüléséért, zsinatok korlátozták a vidéki püspökök hatáskörét, őket később papokkal cserélték fel. Ezeket a papokat a városi püspökök eleinte ideiglenes jelleggel és szintén korlátozott hatáskörrel küldték ki a vidéki hívek vizitálására, megvizsgálására, pasztorálására.

Ezen szokásjog mentén végzett püspöki vizitációnak törvényes keretet a különböző zsinati határozatok biztosítottak.

Vizitáció a protestáns egyházaknál

A protestantizmus térhódítása és a belső bomlás évtizedei után a 16. század második felében, a tridenti zsinat (1545–1563) határozatai nyomán megújult a katolikus egyház. A papság fegyelmének helyreállítása érdekében több mint 100 kánont fogadtak el, és az egyházmegyék fegyelmezésének és rendszabályozásának eszközeit a zsinat a püspökök kezébe adta. Így lett a zsinati reformok végrehajtásának leghatékonyabb eszköze a püspöki vizitáció, amit éppen ezért részletesen szabályoztak.

A protestáns egyházak, megalakulásuk után, a középkori egyház vizitációs intézményét is átvették, nyilván hangsúlyeltolódásokkal, de alapjában véve ugyanazon funkciókkal felruházva.

Unitárius Püspöki Vizitációk

Egyházunkban Toroczka Máté nevéhez fűződik az 1614-ben készült első unitárius vizitációs rendelkezés, mely zsinórmértékül szolgált egészen 1741-ig, amikor Szentábrahámi Lombárd Mihály püspök idejében új vizitációs szabályzatot alkottak. Toroczka és munkatársai 16 pontban foglalták össze azokat az alapelveket, amelyeket a vizitátoroknak követniük kellett. Álljon itt érdekességgént néhány vonatkozása a régi vizitációnak:

„Először az egyházközséget kell megkérdezni, hogy vajon a papjuk elég szorgalmas-e a tanításban, s vajon a meghatározott ünnep- és míves-napokon általában egész héten át tart-e és hányszor templomozást és tart-e vallásos kikérdezést (katekézist) főképpen vasárnapokon. Továbbá tisztességesen forgó-lódik-e az ő nyája között, józan életű-e, oszt-e úrvacsorát, keresztel-e? És a betegekhez vigasztalásra hivatva, készséggel megy-e, amint tiszte tartja? Továbbá a birtokokat hűségesen műveli-e? Otthonülő-e, vagy faluszerzte, avagy kocsmákban bódorog? Azután illendőképpen ruházkodik-e? Általában jó példával jár-e hívei előtt vagy nem? Egyszerre több eklézsiát gondoz-e s minő buzgalommal? Azonfelül miképpen igazgatja saját családját? A gyülekezet megkérdezésekor, hogy az illető helység papja jelen legyen-e vagy sem, az egybegyűltek bölcs belátására van bízva.

A papot az egyházközség törvényszerű vezetéséről és rendben tartásáról kérdezik ki, és megkérlik, hogy erre vonatkozó írásbeli bizonyítékokat, kimutatásokat vegyen elő. Ezt követően ki kell kérdezni őt a tanítása felől, s a gyülekezet színe előtt hitvallást kell tennie, majd a népet kell megkérdezni, hogy tényleg mindig aszerint tanította-e őket a pap. Aztán újból a papot kell megkérdezni a hívekről, hogy nagy számban szoktak-e templomban járni, s ott figyelmesen hallgatják-e az Úrnak igéjét, kellő becsben tartják-e a tanítást, valamint magát a tanítót?”

A Vizitáció tehát megvizsgálta az egyházközségi élet alakulását, a hitbuzgóságot, a törvényszerű vezetést és rendtartást, az anyagi javakkal való gazdálkodást. Külön megvizsgálták az iskola helyzetét és az iskolamester kötelességteljesítését. A Vizitáció közgyűléssel zárult, ahol kikérdezték a papot és híveket, beszámoltak a tapasztalatról, és istenes életre buzdították a gyülekezetet és elöljáróságot.

A Szentábrahámi vizitációs rendelkezései nem sokban térnek el a Torockzaiétól, és ezek a követelmények feljönnek egészen a 19. századig.

Tordai vallásórás gyermekek versösszeállítással köszöntik a Püspöki Vizitációt. Márkó László felvétele

A legrészletesebb püspöki vizitáció Lázár István (1786–1811) nevéhez fűződik. Lázár püspök a Kolozs-Dobokai kivételével mindegyik egyházkört meglátogatta. A Torda-Aranyosi, Felsőfehéri, Háromszéki, Udvarhelyi és Keresztúri Egyházkörökben 1788–1789 között, 1800–1801-ben újból a Keresztúriban, majd 1803-ban a Marosi és a Küküllői Egyházkörökben vizitált. A három kötetes nagy ívrét (24,5×37 cm) félbőrötéses jegyzőkönyv 1548 oldalt tartalmaz. Ez a hatalmas kéziratos korpusz részletekbe menő leírást ad a türelmi rendelet (1781) utáni időszak egyházközségeinek erkölcsi, szellemi állapotáról, ingó és ingatlan vagyonáról. A Lázárt követő Körmöczi János (1812–1836), Székely Miklós (1838–1843), Székely Sándor (1845–1852) püspökök is meglátogatták egyházközségeiket. Ferencz József (1876–1928) püspök a

19. század végén személyesen, majd a 20. század elején Boros György püspök-helyettes vizitált. Az utolsó Püspöki Vizitáció Kovács Lajos püspök nevéhez fűződik, aki az 1980-as évek egyházi és nemzeti szempontból egyaránt nehéz időszakában látogatta meg a gyülekezeteket.

A Püspöki Vizitáció – ma

Az 1989 utáni évtizedek olyan változásokat hoztak egyházi életünkben és püspökeink szolgálatában, melyek nem tették lehetővé a Vizitáció elindulását, jóllehet az egyházi közvélemény mindig is várta. A Püspöki Vizitáció intézményének újjáélesztését a 2012-es évi egyesülés még időszerűbbé tette, és ez megfogalmazódott a jogszabályalkotás szintjén is.

A Magyar Unitárius Egyház új Szervezeti és Működési Szabályzata, mely 2012. június 30-án lépett hatályba, rendelkezik a Püspöki Vizitációról. Eszerint a Püspöki Vizitáció az egyetemes egyház hit- és vallás-erkölcsi életének elősegítésére, valamint ellenőrzésére hivatott főhatósági ellenőrző szerv, amely a püspök kezdeményezésére, illetve az Egyházi Képviselő Tanács vagy az egyházköri tanács javaslata alapján tartja kiszállásait, évenként legalább hatot.

Ez év tavaszán, Bálint Benczédi Ferenc püspök kezdeményezésére, a Püspöki Hivatal az egyházkörökkel való egyeztetés után a tordai, szabédi, bencédi és segesvári egyházközséget jelölte ki a Püspöki Vizitáció általi meglátogatásra 2013 őszi hónapjaiban.

2013. október 12–13. napjaiban a Püspöki Vizitáció a tordai egyházközségben kezdte el munkálatait. A Vizitáció tagjai: Bálint Benczédi Ferenc püspök, dr. Máthé Dénes főgondnok, Dimény József esperes, Pálfi Árpád János körü felügyelő gondnok, Székely Kinga-Réka, András Benedek és dr. Czire Szabolcs előadó-tanácsosok, Molnár Lehel levéltáros, valamint Pap Mária püspöki titkár.

Az egyházközség hit- és vallás-erkölcsi életének, a tisztségviselők és tisztségviselők kötelességteljesítésének vizsgálata rendjén a Vizitáció az egyházközség vezetőségével együtt vette számba az elért eredményeket, meghallgatta azokat a gondokat, amelyekkel a közösség küszködik, és szakmai tanácsokat fogalmazott meg.

A Püspöki Vizitáció munkálatai ünnepi istentisztelettel és közgyűléssel zárultak, ahol a nagy múltú, és az unitarizmus szempontjából oly kiemelkedő közösséget további összefogásra, kitartásra és lelki gyarapodásra buzdította a Vizitáció Jakab apostol intésével: „A kitartásban pedig tökéletes cselekedet legyen, hogy tökéletesek és épek legyetek minden fogyatkozás nélkül.” (Jak 1,4).

Isten áldása kísérje a Püspöki Vizitáció munkáját, hogy egyházi életünk megújulását szolgálhassa.

FOHÁSZ

„Örvendeztesd meg szolgád lelkét, mert hozzád emelem lelkemet, Uram!” (Zsolt 86,4)

SÁNDOR
SZILÁRD

Lelkünk Lelke, Istenünk!

Hogy is szólíthatnánk meg másképpen, amikor a zsoltáríró versét olvassuk? Bár sokszor – úgy érezzük – felesleges szavakba törni a fényt, ami Tőled árad szét e világban, amiben élünk. Talán mégsem felesleges, mert Rád találásunkban nem Neked, hanem nekünk van szükségünk, hogy megszólítsunk, amikor a világosságod beárnyékolják a sírokon lobogó elhaló gyertyáink viaszkönyei. Novemberben fáj a síri csend, és fáj az elhaló gyertyaláng a csillagos ég alatt. Novemberben fáj azok emléke, akik búcsú nélkül hagytak itt, és fáj azok emléke is, akikről végső búcsút vettünk. Fáj a november, mert az elmúlás árnyékát veti a mi arcunkra is.

Igaz, hogy fájdalommal tölthet el szereteteink hiánya? Igaz, hogy fájhatnak ezek a sebek? Igaz, hogy fájhat a betegség, az ágyhoz kötöttség, amikor tehetetlenül szemléljük életünket? Igaz, hogy fájhat a lelkünk, amikor csalódunk, vagy amikor csalódást okozunk társa-

inknak? Igaz, hogy fájhat, amikor üres házak mellett haladunk el? Igaz, hogy fájhatnak azok is, akik elhagyták szülőföldjüket, és ritkán találkozunk velük? Igaz, hogy fájhat, amikor az édesapa vagy édesanya elhagyja a családját? Igaz, hogy fájhat az, ami Lelkednek fényét függönyözi el érző lelkünk elől?

Atyai gyógyító jóságod áldott fényéért foháskodunk a novemberi sötétségben, kitarva lelkünk világosságod befogadására. Hozzád emeljük lelkünk, hiszen a Te magasságodban a csend megszentül, a Te magasságodból száll alá minden áldás. A Te magasságodban élet és fény, világosság és reménység ontja áldását. A sírok mellett is örömmel töltesz el, ha Hozzád emeljük lelkünk, az örök üdvösség hitének oltalmával ölelsz magadhoz minket. Az üresen maradt házak mellett is Hozzád emeljük lelkünk, hogy reménységének szava és fénye, öröme eljusson a hazaérkezőkig: várja őket az itthon-hagyott otthon. Örvendeztess

meg minket Istenünk a betegágyakon is, hogy hálát adjunk a betevő falatért, kortynyi italért, eddig megélt életért, és hogy a szenvedésben is életszeretetről és reménységről tehessünk bizonyosságot hozzátartozóinknak. Hozzád emeli a lelkét az árva – az itthon maradt és az eltávozott egyaránt –, hogy hálát adjon az életért. Légy örömünk forrása, és oltsa szomjunkt a Tőled ajándékba kapott hitünk bizonyossága. Add meg létünk örömeinek belső mosolyát.

*A mosolyt ne egye meg a moly,
huhogja arcunkra bölcs bagoly.*

*Teljen fel csendünk nevetéssel,
lelkünk elboronált vetéssel.*

*Az őszi ködöt szitálja meg a fény,
gyümölcs-osztó reményeink ölén.*

*Őszi falevelek színes esőjében
hossa el hitünk a lehetőségben.*

*Hozza el akkor is, ha nem látjuk,
ne bántsa szemünk a hiányuk.*

Ámen.

Harmadik Maros köri unitárius találkozó

A Marosi Unitárius Egyházkör Tanácsa három évvel ezelőtt határozta el, hogy évente megszervezi a Marosi Egyházköri Találkozót a Nyárád, Küküllő és Maros mentén, valamint a Székely Mezőség szélén élő unitáriusok számára. A találkozó célja vallásos közösségi életmenny nyújtása, a hitben és szeretetben való megerősödés elősegítése. Az első két találkozóznak a Nyárád menti Jobbágfalva és Nyárádszentlászló gyülekezetei adtak otthont.

Idén szeptember 21-én került sor a harmadik találkozó megszervezésére. Az esemény házigazdája a Szabédi Unitárius Egyházközség volt, amelynek lakói a reformáció korától kezdve hűséggel őrzik a Székely Mezőség szélén magyarságuk mellett unitárius hitüket.

Az istentisztelettel kezdődő találkozón a szószéki szolgálatot és a köszöntéseket követően a helyi egyházközség kórusa és a jobbágfalvi Nagy Ferenc férfikar énekelt, a szabédi ifjúsági egyesület tagjai verseket szavaltak. A találkozó második részére a kultúrotthonban került sor, ahol a jelenlé-

vők a jobbágfalvi Nagy Ferenc férfikar, a szabédi Fürge Lábak felnőtt és előkészítő néptáncscsoportjainak táncait, a mezősámsondi citeraegyüttes játékát, valamint a bencédi ifjúsági egyesület csősztáncát tekinthették meg. A kulturális műsor végén az egyházközség asszonyai vendégelték meg a résztvevőket.

Az elmúlt évek találkozóihoz hasonlóan jó volt Szabédon is megérezni azt, hogy együvé tartozunk, és amikor jót, szépet cselekszünk, Istenországba bennünk és közöttünk lakik.

KECSKÉS CSABA

LÉLEKGYAKORLAT

Életkedv és életerő

„Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek.” (ApCsel 5,29)

Képzeljünk el egy rabszolgát. Testékszereit, testtartását, gesztusait. Minden jelzése arra utal, hogy valakinek kiszolgáltatott. Feltétlenül és meggondolás nélkül engedelmeskedik minden utasításnak. Az ő mintájára született meg a szolgálékú kifejezés.

A rabszolga, a szolgálékú ellentéte az engedelmes ember. Az, aki meggondoltan és megfontoltan kész arra, hogy a saját akaratát alárendelje egy felsőbb akaratnak.

Az Istennek engedelmeskedő ember nem rabszolga, nem szolgálékú. Meggondoltan és megfontoltan kész arra, hogy alárendelje magát Istennek. Ennek alapja, háttere van: a teremtésben tetten ért atyai szeretet és az életben megtapasztalt atyai gondviselés. Annak megértése, hogy Isten értékesnek tart minden embert.

A továbbiakban az Istennek való engedelmességről ezen az alapon írok, és Salamon király példájával igyekszem ezt gyakorlati szempontból is bemutatni.

John C. Maxwell szerint mindannyian egyformán értékesek vagyunk Isten számára, de nem vagyunk egyformán ajándékozottak. Pál apostol erről tanítja, hogy: „A kegyelmi ajándékok között ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz.” (1Kor 12,3) Az Istennek való engedelmesség akkor történik meg, amikor az életben a helyünkre kerülünk, és elkezdjük használni azt az ajándékot, amely csak a mienk, és amelynek kicsomagolása, kiteljesítése életfeladatul adatott számunkra. Maxwell

szerint mindenkinek van egy olyan ajándéka, amelyet csak ő tud, és amellyel az utána következő tízezer ember nem rendelkezik. Ezt az Istentől kapott ajándékot, képességet, talentumot kell fejleszteni, mert ez életünk erőssége. Amikor erre rátalálunk életünkben, akkor értjük meg az engedelmesség lényegét.

Salamon király példája a gyakorlatban is megmutatja az engedelmességet és azt, hogy annak szellemében milyen formában kell élni az Istentől kapott ajándékkal. Neki két rendkívüli ajándéka volt, amelyet így örökölt meg a Biblia: „Salamon király nagyobb volt a föld minden királyánál gazdagságban és bölcsességben. És a föld minden királya igyekezett Salamonhoz eljutni, hogy hallhassák bölcsességét, amelyet Isten adott a szívébe.” (2Krán 9,22–23)

Gazdagság és bölcsesség. Ezekkel a talentumokkal dolgozik, ezeket forgatja és kamatoztatja úgy, hogy közben nem felejt el engedelmeskedni annak, akitől kapta. Háromlépéses Salamon életgyakorlata, és ezt a három lépést szem előtt tartva mi is áldottá tehetjük az életünket:

1. Talentumait úgy használja, hogy azzal országa gazdagságát is szolgálja, és „elérte, hogy annyi lett Jeruzsálemben az ezüst, mint a kő, és annyi lett a cédrus, mint amennyi a vadfügefa az alföldön.” (2Krán 9,27) Az apostoli tanításokban később ez az alapelv így köszön vissza: „Senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is.” (Fil 2,4) Aki úgy tudja élni életét, hogy Isten ajándékait befogadva elfogadja azt is, hogy az ég közös, és senki nem sajátíthatja ki, az bizony a közös ég alatt élő közösség

**DEMETER
SÁNDOR
LÓRÁND**

érdekeit, gyarapodását és jó életét is szem előtt tartja.

2. Ajándékaiból juttatott a templomnak is, hiszen „ébenfából lépcsőket készíttetett az Úr házába és a királyi palotába, az énekeseknek pedig citerákat és lantokat.” (2Krán 9,11) Tettében a zsoltáros szeretet és az apostoli hála alapelveire ismerhetünk. A zsoltáros szeretet arról énekel, hogy: „Uram, szereztem házadat, ahol laksz, dicsőséged lakhelyét.” (Zsolt 26,8) Az apostoli alap élet-elv pedig az, hogy „adjatok hálát az Istennek, az Atyának mindenkor, mindenért.” (Ef 5,20)

3. Igyekezett Isten kedvére való életet élni. Az előbbi két gyakorlat e döntésének eredménye volt. Sába királynője mindezt látva ennyit tudott mondani: „Áldott legyen Istened, az Úr, aki kedvét lelte benned...” (2Krán 9,8)

Leljük kedvünk az életben és igyekezzünk, hogy Isten is kedvét lelje bennünk. Találjuk meg életünk erősségét, dolgozzunk rajta, és teljesítsük ki életünk áldásait. Szolgáljunk velük a közösségnek, és juttassunk belőle a templomnak, mintha Istennek adnánk vissza.

Kórházlelkészi szolgálat

Buzogány Csoma Csilla

Sepsiszentgyörgy
0742-512574

Katona Dénes

Székelyudvarhely
0266-213100

Ferenczi Enikő

Kolozsvár
0740-063767

Pavelka Attila

Marosvásárhely
0746-234917

Nagy menetelés az önrendelkezésért

Október utolsó vasárnapján csodálatos eseményre került sor. A Bereck és Kökös közti 54 kilométeres útvonalon százezernél többen alkottak összefüggő menetszlopot a nemzeti önrendelkezési jogunk követeléseként. Az útvonal kiválasztása nem véletlenszerűen történt: a berecki Gábor Áron ágyúival ezen a háromszéki vidéken vívták dicső szabadságharcukat elődeink, majd az ágyúöntő mestert a kökös csatában érte halálos lövés 1849 júliusában. Az útvonal mai üzenete: mi nem meghalni szeretnénk nemzetünkért, hanem alkotóan élni, és utódainknak jobb jövőt biztosítani a kilátásban levőnél. Ennek jegyében lassan negyedszázada hangoztatjuk közösségi igényünket a teljes körű önrendelkezésre. Mindig erőszakmentesen tesszük ezt, ugyanazt hajtogatva más-más szőlőkben: Erdély nem Bukarest gyarmata, és nem vagyunk másodrangú állampolgárok szülőföldünkön! Ezidáig csekély a sikerélményünk, ugyanis a minket természetesen megillető, Istentől eredő közösségi jogainknak többnyire még nem birtokosai, csak kéregető koldusai vagyunk. Ezért szükséges nagyszabású megmozdulásokkal is nyomatékosítani békés törekvéseinket, amiben magyar unitáriusokként kétségtelenül szerepünk van.

A Székelyek nagy menetelésének indításaként tartott felekezeti istentiszteleteknek három helyszínen voltak unitárius szónokai: Kovács István közgyűgigazgató Kézdivásárhelyen, Buzogány-Csoma István lelkész Szentivánlaborfalván, míg Biró Attila lelkész Kökösön. Az alábbiakban az ő alkalmi gondolataiból olvashatunk szemelvényeket.

Népeknek és történelemnek Ura! Te szabadnak teremtetted minket, és mégis nemzedékről nemzedékre ismételtén meg kell vívnunk szabadságharcunkat az akaratodat elferdítő zsarnokság ellen. Ezúttal nem harangokból öntött ágyúkkal harcolunk a szabadságért, hanem harangjaink hívására egymás felé indulunk, hogy egymás kezét megfogva kifejezzük a nemzeti együvé tartozásunkat. Ebben az útrakezésben lélekben velünk együtt menetelnek mindazok, akik előttünk jártak, és velünk tartanak utódaink is, akik jövőjéért felelősséggel tartozunk. Érezzük, hogy te is velünk vagy Istenünk, mert nem gyűlölet vezérel minket, hanem a meggyőződés: népünket azért hívtad életre, hogy sokáig fennmaradjon, és létével gazdagítsa a világot. Add, hogy tisztelni tudjunk minden más népet, de sziklaszilárdan ellenálljunk szétdaraboltatásunknak, múltunk és jövőnk elorzásának. (Kovács István)

Kedves tesvérem! Hosszú utat tettél meg idáig, hogy itt lehess Kökös főterén, majd az országút mentén bajtársainkkal együtt megkezdjük menetelésünket. Ma erre az útra sokan ráálltunk, rajta hamarosan elindulunk, és hiszem, hogy ezt az utat elejétől a végéig bejárjuk. Az útra kelőkben kiolthatatlan vágy él az otthonteremtésre,

ami alapján biztonságban érezzük jövőnket, és a világban tájékozódni tudunk. Mai menetelésünk az Istennel való járás zarándokútja, mert aki töretlen hittel jár, az mindvégig helyes ösvényen halad – jó lélekkel és félelem nélkül. Az Istenbe vetett bizalmunk megszünteti a félelmet. Az otthonföltés alatt arra gondolok, hogy feltjük és óvjuk gyermekeinket, magyar meséskönyveinket, imádságainkat és hitünket, szívünket legszebben simogató anyanyelvünket, jelenünket és jövődönket. Ezekben az otthonainkban találjuk meg önazonosságunkat, történelmünket és élni akarásunkat. Otthonföltésünk kötelessége és reménysége legyen mindenkor útítársunk a békés küzdelmeinkben! (Biró Attila)

A 250 méteres lobogó Rétynél. Beliczay László (MTI) felvétele

Istenünk, Te mindig elének jössz ezen az úton, mert meg akarod tartani a Tiedet. Megtartani, fölemelni, vigasztalni és bátorítani akarsz minket, hogy szívünk ne féljen nekifeszülni a mindennapoknak, ne féljünk fölvenni közösségünk keresztjét, aminek elhordozásához erőt adsz nekünk. Ezzel az erővel teszünk ma bizonyosságot arról, hogy bár sokan bántanak, mi nem bántani akarunk. Sok mindent elvettek már tőlünk, azonban mi nem elvenni akarunk, csak megtartani azt, ami a miénk. Tiszta szívvel, szabadon, egyenlőségben, békességben akarunk élni, dolgozni, és betakarítani munkánk gyümölcsét. Szeretnénk megőrizni a reánk bízott drága kincseket, az ősi hagyatékot, múltunkat, nyelvünket, kultúránkat, rímeinket és táncainkat, az öregek bölcsességét, az ifjak virtusát, zászlónkat, a napot és a holdat, hogy mindezt hiánytalanul tovább adhassuk utódainknak. (Buzogány-Csoma István)

A 2013. október 27-i nagy menetelés minden bizsonnyal történelmi jelentőségüként marad fenn az utókor emlékezetében. Hogy huszonnégyszer éve megkezdett menetelésünk mikor vezet el az önrendelkezési jog kivívásáig és gyakorlásáig, az nagymértékben tőlünk is függ. Soha ne lankadjunk hát békés közösségi küzdelmünkben, mert az eltékozolt történelmi esélyek általában nem ismétlődnek meg!

SZABÓ LÁSZLÓ

Novemberi evangélium

SZÉKELY KINGA RÉKA

• Sokszor téblábolok a megértés és a felelőségre vonás között. Melyik a helyes cselekedet? Megérteni, avagy felelőségre vonni kell-e embertársaimat, akikkel egy közösséget alkotunk?!

Hisz minden cselekedet, bármilyen rossz, bármilyen erkölcstelen is, megmagyarázható. A sorozatgyilkosnak szörnyű volt a gyermekkora, a szülői szeretet és az otthon melege nélkül élt, azért lett végül az élet ellensége, mindenki ellensége. A társadalmi pozícióját kihasználó, a hatalmával mindig visszaélő, kiszákmányoló egyén is hasonló gyermekkori gubancokkal érkezett a felnőttkorba, nem engedték neki, hogy egyedül döntsön, nem volt élettere bebizonyítani képességeit, mindig félre volt lökve saját vérei által. A fukar gazdag valaha szegény volt és megvetetett, mindig szeretett volna befolyásos ember lenni, és most, hogy megadatott neki a vezetői szerep, nem tud ellenállni a kísértésnek, ugyanazt kell tegye beosztottjaival, amit hajdan vele tettek. Minden tett magyarázható, ám azt normaként elfogadni, esetleg jóváhagyni nem lehet.

Melyik cselekedet a helyes cselekedet?

Ha nem hinnék az egyéni felelősség fontosságában, nem lennék unitárius.

Ha nem hinnék abban, hogy Isten az örök bíró, aki előtt egyedül kell megállni, nem tartanám Dávid Ferencet igaz apostolnak.

Az unitárius közösség évente tiszteleg egyházalapító püspöke, Dávid Ferenc emléke előtt a dévai várban. A korabeli fotó az 1910-es dévai zarándoklaton készült

Számomra minden november a megvilágosodás forrása.

Egyrészt megnyugvással és örömmel tölt el a nemes lelkű, bátor férfiúra való emlékezés, másrészt megijeszt a magasságból alázuhanó, megtaposott apostol magánya. Ám legalább világosan látom, hogy

a hit nemcsak erőt ad, a hit nemcsak boldoggá tesz, de felébreszti a felelősség nemes érzését az önfeláldozás kesernyés érzésével együtt. A hit szabaddá tesz, de meg is köt, a hit felszabadít, de terhet is ró az emberre. A hit tette sarkall, és újra és újra bebizonyítódik, hogy csak az a hit igaz, ami hiteles, csak az a hit igaz, ami összhangban van a mindennapi emberi cselekedettel.

Dávid Ferenc a reformáció kitartó és következetes híve volt. Jézushoz hasonlóan a lélek gyökeréig, a létezés legszentebb okáig ment vissza, hogy megkeresse a hit igaz megjelenési formáit. Félredobta az igaz hitet kiváltó pótcselekvéseket, és határozottan elítélte a hit megélésének mellékvágányait. Az egyháznak nem kell felzárkóznia a gazdag vezetők mellé, az egyszerű embereket is számba kell vennie. Az emberi élet nem csak a hatalom és a pénz körül forog, vannak más és fontosabb területei is, melyekre oda kell figyelni. Isten nem csak a hatalmasok istene, hanem a kirekesztett, megvetett, üldözött embereké is. Minden ember legelőször önmagáért felelős, akkor is, ha úrnak született, de akkor is, ha szolgának. Minden ember felelős saját beszédéért, saját tetteiért, saját álmiaiért, saját döntéseiért. Isten mindenkitől számon kéri az ő életét. Isten előtt neked kell önmagadért kiállnod. Hivatkozhatasz a kedvezőtlen körülményekre, a rossz csillagzatra, a körülötted levők gonoszságára, de saját döntéseidet magad kell vállalnod, mert te is Isten gyermeke vagy.

Az anyagi előny megszerzésének bárgyú álma nem homályosíthatja el a pusztá igazságot. A szeretetet, mely életet ad, nem lehet megvenni, a hűséget, mely életet szül, nem lehet lefizetni, a reményre nem lehet előfizetni.

A lélek szabad, de ennek a szabadságnak nagy ára van: a teljes egyéni felelősség.

Dávid Ferenc lelkületét akkor mondhatjuk magunkénak, amikor a megismert igazságot nem adjuk el, nem tagadjuk le, nem hallgatjuk el. Dávid Ferenc lelkiiségének fő vonása az állhatatosság a megismert igazság mellett.

Ez az állhatatosság a mindennapokban úgy nyilvánul meg, hogy mindig készen állunk azoknak a dolgoknak a megváltoztatására, ami a mi feladatunk és állhatatosan eltűrnék, azt, amin nem tudunk változtatni.

Dávid Ferenc 1579-ben inkább vállalta a dévai várbörtön kínjait, mintsem azt prédikálja, amiben már ő maga sem hisz. Nekünk, utódoknak is meg kell fogalmaznunk a kényes kérdést: hisszük-e azt, amit prédikálunk, tesszük-e azt, amit evangéliumként hirdetünk?

Élő szeretetet tanítsunk mindenhol

2013. szeptember 7-én az Ürmösön tartott nőszövetségi konferencián tisztújításra került sor. Az Unitárius Nők Országos Szövetsége új elnököt választott Dimény Csilla alsófelsőszentmihályi tiszteletes asszony, énekvezér személyében. Az új elnökkel Márkó László médiareferens készített interjút.

• Kérlek, mutatkozz be, mondd magadról pár szót!

1969. január 12-én születtem Bukarestben. Szüleim a Nyikó mentéről – édesanyám Nagymedesérről, édesapám Siménfalváról – származnak. Székelyudvarhelyen nőttem fel, itt is érettségiztem 1988-ban. Aktív tagja voltam a helyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egyletnek. A Kolozsvári Művészeti Népfőiskolán tanultam festészetet. 2008-ban sikeres kántorvizsgát tettem, jelenleg az alsófelsőszentmihályi egyházközség kántora vagyok. Férjem Dimény József lelkész, a Kolozs-tordai egyházkör esperese. Három gyermek édesanyja vagyok: Artúr fiunk 14 éves, ikreink, Zalán és Izabella 11 évesek.

• Mikor és hogyan kerültél kapcsolatba a nőszövetséggel?

Amikor a férjem 1996-ban kinevezést nyert a firtosmartonosi gyülekezetbe, közösen indítottuk el a nőszövetségi összejöveteleket. Bibliamagyarázatot hallgattunk, egyházi énekeket tanultunk, szeretetvendégségeket, színdarabos bálakat szerveztünk. Egyházi szolgáltunk második állomásán, Tordában is hasonlóképpen cselekedtünk. Jelenleg az alsófelsőszentmihályi gyülekezet nőszövetségét vezetem, a Kolozs-tordai egyházköri nőszövetségnek pedig hat éve vagyok az elnöke.

• Mi a nők szerepe az egyházban?

Tapasztalatom alapján a nőknek alapvető szerepe van egyházunk, egyházközségeink életében. Sok esetben ők a mozgatórugói, kezdeményezői mind a közösségi, mind az egyháztársadalmi élet eseményeinek. A jelenleg számon tartott 93 nőszövetségben a többség heti

rendszerességgel tartja meg összejöveteleit, és a már említett tevékenységeket sok helyen megszervezik. Mint tudjuk, gyakran vesznek részt a közmunkában, templomaink gondozásában. Széppé és otthonossá teszik azokat a helyiségeket, ahol a közösségi élet zajlik.

Ápolják a testvérkapcsolatokat, és cselekvő részesei a szociális jellegű feladatoknak. Hagyományörzés, kézimunkázás terén is szorgoskodnak. Nekünk, nőknek, két fontos feladatunk, helyesebben szólva, küldetésünk van: Az első, hogy az **élő szeretetet** tanúsítsuk mindenhol, ahol megjelenünk, harmóniát, megértést és békességet sugározva. Kerülnünk kell a negatív kritikát, és többet kell gyakorolnunk a megbocsátást. Erre nagyon fontos odafigyelni. A második, hogy **együtt**, az unitárius és magyar közösségekben, összetartással, egymásnak kezet nyújtva, eredményesebben dolgozzunk.

• Lehetséges szerinted a családi, munkaköri, társadalmi szerepvállalás összeegyeztetése, az egyensúly megtalálása?

Személyes életemben is nap mint nap szembesülök azzal, hogy milyen tevékenységre mennyi idő jut. Egyre inkább az a meggyőződésem, hogy határozottabban kell megterveznünk a napjainkat is. Meg kell tanulnunk jobban beosztani az időnket. Érdemes tudatosabban élni, eldönteni, hogy adott esetben mi a fontosabb: például a gyermekemnek segíteni a házi feladatban, vagy a pályázatot írni, amivel éppen el vagyok foglalva, amikor odajön hozzám. Nem könnyű rendet teremteni az életünkben, mert felelősséggel jár. De ha rend van az életünkben, akkor minden belefér, egyszerűen azért, mert mi így szeretnénk. Hogy ezt be is tudjuk tartani, határozott döntésekre van szükségünk.

Életünkben minden örömförrás lehet: amikor a közösségért dolgozunk, amikor a családdal vagyunk vagy éppen a virágoskertünkben sétálunk. Tevékenységeinket úgy kell beosztanunk, hogy egyik se menjen a másik rovására. Így nyugodt lelkiismerettel végezhajuk munkánkat.

• Milyen terveid vannak UNOSZ-előnként?

Tiszteletemet és hálámat szeretném kifejezni minden asszonytestvéremnek azért az időért és áldozatos munkáért, amelyet unitárius egyházunkért, közösségeinkért és mindannyiunkért tesznek. Az eddigi tevékenységeinket mindenképpen folytatjuk, hagyományainkat megőrizzük. Az UNOSZ vezetését együttes, közös csapatmunkával képzelem el, az elnökségi, illetve a választmányi tagok támogatásával. Szeretném jobban megismerni őket, megtudni, hogy ki milyen tehetséges, milyen talentumot kamatoztathat majd tevékenység-

geink közben. Fontosnak tartom megerősíteni kapcsolatunkat a más felekezeti nőszervezetekkel, hiszen hasonló célokért küzdünk, és mindig tanulhatunk egymástól.

A közeljövőben képzést szervezünk a nők vezetői képességeinek kibontakoztatására, erősítésére. A jó vezetők folyamatosan tanulnak, megszerzik az új vezetői információkat. Megtanulnak motiválni, kommunikálni és elismerni, segítik társaikat a fejlődésben. A kép-

zés által ezeket szeretnénk biztosítani, és személy szerint is ezen tulajdonságokat szeretném elsajátítani.

Szükségesnek tartom olyan tevékenységek szervezését is, ami a fiatal családokat, nőket célozza meg. Szeretnénk segíteni az egyházhoz való közeledésüket, rábresztve őket arra, hogy mekkora megtartó érték az unitárius hit és az a közösség, ahova tartoznak. Ezt a célt szolgálja az UNOSZ-

ICUW által kiírt pályázat is. Ezen kívül szorgalmazom, és arra biztatom a Nőszövetségeket, hogy erősítsék a kapcsolataikat egymás között. Jó ötlet erre a testvér-nőszövetségi kapcsolat létrehozása. Találkozzanak és ismerkedjenek, hiszen tapasztaljuk, hogy milyen eredményesek a külföldi – amerikai és magyarországi – testvérkapcsolatok is. Röviden: ezekben látom az UNOSZ jövőbeni tevékenységét kiterjeszteni.

Ezért is...

A hálaadás ünnepe már-már a feledés homokjában hever, de áldásos visszagondolni, és összemarcolni egy csokorba azokat a gyülekezeti alkalmakat, pillanatokat, amelyekért hangos szóval vagy lelkünk csendjében hálát adtunk. Miért is? A megvalósítások öröméért, a gyülekezet érdeklődéséért, megtapasztalt, megélt szép élményekért, a munka utáni jóleső pihenésért, az adás örömkönnyeiért, az együtt éneklés hangulatáért.

Nevükön szólítva az alkalmakat: közel ötven helybéli és elszármazott gyerekkel dicsértük Istenünket az augusztusi gyermektáborban, ismerkedve a világi és egyházzenénk világával. Szeptem-

ber első vasárnapján Szilágyi Zoltán ötödéves református teológiai hallgató végezte a szószéki szolgálatot, ezt követően képes bemutatóval szemléltetett személyes élménybeszámolót tartott a szentföldi kirándulásáról. Őszi hálaadás nagyhatén az egyházközség nőszövetsége gyűjtést szervezett a lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon lakói megsegítésére. Örömmel summáztuk, hogy alapélelmiszerekből tekintélyes értékű mennyiség gyűlt össze, amelyet a tízfős „küldöttség” nagy szeretettel adott át az intézmény vezetőinek. Az imádkozás, a közös éneklés és a lakók világába való hajszálnyi betekintésünk az emberi együttérzés legőszintébb könnyeit és sóhajait szülték arcunkon. Jó érzés volt

együtt lenni, és életünk minden megélt napjáért hálát adni. Hazatérve gyülekezetünkbe, neki látunk hálaadó ünnepünk előkészítéséhez.

Az egyházközség vezetősége Datk-feszt néven őszi hálaadás délutánjára hálaadó közösségi alkalmat szervezett. A kántori lak udvarát terményekkel feldíszítettük, előkészítettük a tábortűzet, a bográcsgulyás helyét, a cigányzenészek sarkát, és saját ünnepre váró lelkünk. Az előkészületek gyümölcsei beérték: gyönyörködtek a tekintetek, a gulyás ízletes volt, a tűz ropogva a magasba hágott, a zenészek folyamatosan húzták, a régi dalok, nóták a lelkeket simogatták. És mi ezért is hálát adtunk.

MAJOR LÁSZLÓ

Nagyvilág

• Adózni kell a keresztneveket – Románia

A Román Ortodox Egyház vezetője, Daniel pátriárka, egy különleges javaslattal rukkolt elő a minap. Mivel egyre többen viselik az ortodox naptárban megjelenő „szentté” nyilvánított emberek neveit, azt szeretné a pátriárka, hogy az illető személyek egy szimbolikus adót fizessenek a név használata után az Egyháznak. Az adótörvény mindenkre vonatkozna, aki az ortodox naptárban is megjelenő keresztneveket viseli. „Mivel 2000 éve ezen nevek őrzői vagyunk, természetesnek tartom, hogy a mai román emberek egy szimbolikus adót fizessenek a jogtulajdonosnak.” Akik két nevet viselnek, és mindkettő megjelenik az ortodox naptárban, a második használata után 50%-os kedvezményt kapnak. (Forrás: www.crestinortodox.ro)

• Érmét adtak ki Ferenc pápa pápasága első évének emlékére

Már kapható az olasz állami pénzverde által készített hivatalos érme, amely Ferenc pápa pápasága első évének állít emléket – jelentette a VIS vatikáni hírügynökség. A 44 mm átmérőjű, arany, ezüst és bronz változatban kapható érmeket Mariangela Crisciotti olasz művész tervezte. Az érme előlapján a pápa képe látható. Minden példány a vatikáni államtitkárság (kormány) és az olasz állami pénzverde pecsétjével ellátott hitelesítő tanúsítvánnyal kerül forgalomba. A három változatot tartalmazó teljes sorozatból 400 darabot vernek, míg az aranyból további 200, az ezüstből és a bronzból 3–3 ezer számozott példány áll az érdeklődők rendelkezésére. (Forrás: MTI) (K. B. Z.)

Húszéves a szentegyházi unitárius egyházközség

Húsz év. Sok vagy kevés?

Én éppen napra pontosan ennyit éltem a Ceaușescu-diktatúrában. Innen visszanézve: soknak tűnik. Egy ember életében talán az is, hiszen ha a mostani átlagéletkort nézzük, akkor több mint egy emberöltő negyede. Azonban a történelemben kevés. Az unitárius egyház négy és fél évszázados történelmében is az. De nem az évek száma a döntő, hanem az, hogyan töltjük fel az éveket tartalommal. Ha a szentegyházi unitárius egyházközség elmúlt húsz évét nézzük: bizony tartalommal teli húsz évet vehetünk számba.

Ez a húsz év igazából nem is húsz év, mert a történet az 1970-es években kezdődik, amikor is a szocialista iparosítás éveiben számos Homoród és Nyárad menti, erdővidéki unitárius költözött az addig jórészt római katolikus Szentegyházára.

Minden közösség kialakításához, megerősítéséhez szükség van olyan emberekre, akik önkéntesen, időt, energiát nem sajnálva, belső késztetésből indítva fontosnak tartják az adott közösség megeremtését, fenntartását, létét, életét. 1975-ben indult el László Gyula gondnok összegyűjteni a hitüket szervezett közösségben megélni akaró szentegyházi unitáriusokat. Előbb magánházaknál tartott Ádám Dénes lelkész istentiszteleteket, vallásórákat, majd később, az 1980-as évek derekától a református imaházban. Közben az évek során érlelődött a gondolat a lelkészben és a gondnokban, számos unitárius szentegyháziban, hogy szükség van egy olyan helyre, ahol az unitáriusok önmagukban összegyűlhetnek, egyházi életet élhetnek. És lépésről lépésre haladtak előre.

Előbb a szórványgyülekezet alakult meg, később leányegyházközsekként a keményfalvi anyaegyházközséghez tartozott, Ádám

Dénes lelkész vezetése alatt. 1988-ban – már Székely Mózes gondnoksága alatt – megvásárolták az úrvacsorai kellékek egy részét. Dr. Gellérd Judit hathatós támogatásával, segítségével 1992-ben az egyházközségnek sikerült megvásárolni az Ifjúság utca 51. számon levő telket, házzal és gazdasági épülettel együtt.

1993-ban megalakult az önálló anyaegyházközség, Bartha Alpár személyében lelkésze lett a gyülekezetnek, és karácsonykor saját imaházban tudták ünnepelni Jézus születését. 1998. október 1-jétől Kelemen Szabolcs az egyházközség lelkésze, aki töretlen lendülettel folytatja a jelenben is elődei munkáját.

Idén, az őszi hálaadaskor a szentegyházaiak nemcsak a termést, az elért eredményeket köszönték meg Istenünknek, hanem az egyházközségük önálló létének húsz esztendejét is. *„Örülök, hogy együtt tudunk ünnepelni, felekezetre való hovatartozás nélkül. Kijár a becsület és a tisztelet az egyházközségünk híveinek az áldozatos munkájukért, így tehát őket ünnepeljük a mai évfordulón, amelyen »felnőttünk lettünk«. Ami ma történik velünk, az már felelősségvállalás. Együtt kell gondolkodnunk, merjünk együtt tenni, cselekedni. Templomról álmodunk, és hisszük, hogy ez a templom majd állni fog, hiszen mindenki akarja. Ez a templom a lelkünk szabadságából kell gyökerezzen, fe-*

lekezeti hovatartozás nélkül!” – mondta köszöntő beszédében Kelemen Szabolcs, az egyházközség lelkésze. A Makovecz Imre által tervezett unitárius templom megépítése a szentegyházi közösség új álma, célja, mely meghatározhatja a következő években a közösség mindennapjait.

Bálint Benczédi Ferenc püspök prédikációjában kihangsúlyozta, hogy *„Az ószövetségi utasítás szerint az a feladat, hogy a tűz az oltáron, illetve a szívekben soha el ne aludjon! Sokszor próbáltak minket beolvasztani, de a híveink szívében mindig ott égett a tűz. Az elmúlt 150 év során számos templomunk épült Erdély nagyvárosaiban, és ez így lesz majd reményeink szerint Szentegyházán is. Tegyük arról hitet, hogy Erdély a hit, a türelem, a szeretet és a kitartás földje.”*

„Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatták, hogy ebben a közösségben lángol a hit és a tenni akarás. Ez a gyülekezet azonban nem létezne a jelenkori és az egykori pásztorai nélkül, akik sajnos ma nem lehetnek köztünk” – emlékezett meg Simó Sándor esperes a néhai Ádám Dénes és Bartha Alpár lelkészekről, akik egykor Szentegyházán teljesítettek szolgálatot.

„Számítunk a történelmi egyházak segítségére, de ők is számíthatnak a miénkre, és mi a magunk léptékében segíteni is fogunk” – mondta ünnepi beszédében Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke.

A lelkészek, gondnokok és a világi előljárók felszólalását követően kopjafát lepleztek le az unitárius imaház és lelkészi hivatal udvarán az elmúlt 20 év emlékére, majd a hívek neveit tartalmazó hímzett terítőt adták át. Az imaházban az egykori lelkészek nevét viselő emléktáblát lepleztek le. Az ünnepség szeretetlakomával zárult.

A jubileum alkalmából az egyházközség történetéről szóló kiadványt és szórólapot is megjelentettek.

MÁRKÓ LÁSZLÓ

97 éves korában elhunyt Nagy Ferenc lelkész

Nagy Ferenc 1916. június 30-án született Segesváron, a segesvári unitárius lelkészcsalád hatodik gyermeként. Iskoláit Segesváron végezte. Érettségi után beiratkozott az unitárius teológiára. Utolsó éves teológusként szervezte meg társaival az unitárius egyházközséget Kolozsvár külvárosában – az Írisz-telepen –, majd az egyetem elvégzése után, 1938-ban ott kezdte lelkészi pályáját. Hétévi szolgálati ideje alatt épült az Írisz-telepi unitárius templom. Eleven gyülekezetet hozott létre Kolozsvár egy másik külvárosában, a Bulgária-telepen, a Kolozsvár melletti Szamosfalván pedig leányegyházközséget szervezett.

1940-ben feleségül vette a zeneakadémiai hallgató Báró Piroska papleányt, s négy gyermekük született. 1945-ben a Homoród menti Recsenyédre hívták meg, ahol feleségével együtt lelkesen szervezte a falu kis közösségének művelődési életét. A lelkészskörben a valláserkölcsi nevelés újraszervezésében tevékenyen részt vett – főképpen a vasárnapi iskolát igyekezett életre kelteni.

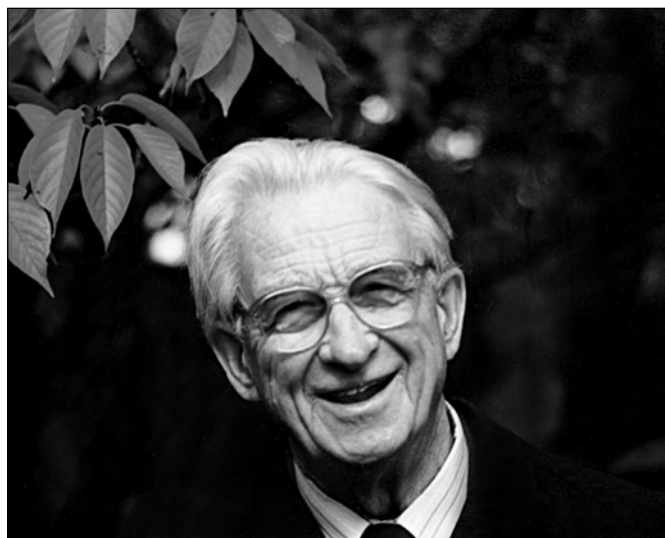
1953-ban a segesvári gyülekezet meghívására tért vissza szülővárosába, ahol a szószéken a 80 évesen nyugdíjba vonult édesapját, Nagy Bélát váltotta fel. Itt szolgált Nagy Ferenc feleségével együtt 44 éven keresztül nyugalomba vonulásáig, 1997-ig. De folytatta lelkészi tevékenységét Küküllőszárdon, amelynek gondozását még 1953-ban elvállalta. Ezt a 60 évvel ezelőtti hittel vállalt feladatot csodálatraméltó kitartással és töretlen ragaszkodással végezte: minden családot meglátogatott, amint tette azt mindig minden álmórhelyén. A Segesvárhoz tartozó fehéregyházi leányközséget is megszervezte, templomot épített.

Nagy Ferenc, aki 75 éven keresztül hittel, töretlen lendülettel, kitartással és hűséggel szolgált a egyházat, egy tevékeny, újító lelkelet megtestesítője volt. Életét teljes odaadás, szeretet, humor és derű jellemezte. Versei, dalai és festményei „mindig süt a nap”-os világa gazdaggá tették családját és a gyülekezetek életét. Szerzeményei nemcsak unitárius berkekben, nemcsak magyarul váltak ismertté, hiszen versei, dalai, indulói angolul és németül is szólnak. Rajzos-verses karácsonyi és húsvéti üdvözlétei mellett a vasárnapi iskolások számára írt személyre szabott versei, valamint „kőbe véssett kötetekként” székelőföldi sírköveliratok is őrzik termékeny gondolkodásának nyomait.

Több évtizedes lelkészi szolgálataért, közösségépítő, nevelő tevékenységéért, életútja elismeréseként 2012. szeptember 23-án megkapta a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetését.

Ez év júniusában agyvérzés érte. Erős szervezetének köszönhetően felépült, de aztán ereje egyre gyengült. A hónap elejétől állapota súlyosbodott, s 97 éves korában, október 17-én csendesesen elhunyt.

Temetési szertartására október 19-én, szombaton került sor a segesvári unitárius templomból. A szertartáson Benedek Jakab helyi lelkész mondott imát, Bálint Benczédi Ferenc püspök prédikált. Az Írisz-telepi gyülekezet nevében Mezei Csaba lelkész, a recsenyédi gyülekezet nevében Lakatos Gyula nyugalmazott lelkész méltatták. Az ULOSZ képviselőjében Csete Árpád elnök mondott búcsúbeszédet, az egyesült álamokbeli Kim és Barbara Beach üzenetét Török István háromszéki lelkész-esperes tolmácsolta. A testvérekezetek részéről Ciprian Dărăban görög katolikus, Hans Bruno Fröhlich szász evangélikus, Páll Antal római katolikus papok, Biró István református lelképásztor és Adrian Dobre nyugalmazott ortodox pap búcsúztatta. A templomi szertartás végén Benedek Jakab lelkész a segesvári és sárdi egyházközségek, valamint a fehéregyházi leányegyházközség nevében búcsúzott. A sírnál Szentgyörgyi Sándor esperes a küküllői egyházkör részéről mondott búcsúbeszédet.

Négy gyermeke, menyee, veje, hét unokája, unokái házastársai, tizenegy dedunokája, testvérei, gyermekei, sógornői, rokonai, ismerősei, valamint a segesvári, fehéregyházi és küküllőszárdi gyülekezetek Nagy Ferenc Búcsú című dalával búcsúznak:

Ha nem tudod, a végtelenben / a sok-sok csillag miért ragyog:/ az éjszakában láss meg engem, / hogy utad felett ott vagyok. / Hová nem jut a napsugárból, / a csillagfény úgy kell oda, / s ezernyi csillag azért lángol, / hogy ne feledd a fényt soha... / Így megtudod a végtelenben / a sok-sok csillag miért ragyog – / az éjszakában látsz meg engem: / a fény s a lelke én vagyok. // Ha elkísérsz a Golgotáig, / még utad onnan messze visz, / s ki hozzád hű maradt odáig: / vigyél magaddal engem is. / Vigyél, hová a lelket várják / – a Föld, ha ez nincs, oly sivár – / a Hegyi-beszéd gyertyalángját / nem olthatja ki semmi már... / Hol ketten-hárman egybegyűlnek, / hadd lássanak meg engem is: / a porba testem elvegyűlhet, / de lelkem s fényem messze visz...

Emléke legyen áldott!

HARMÓNIASAROK

Varázsszó

Keresem időnként a megfelelő szót. Azt, ami a legteljesebb. Ami olyan kifejező, hogy ott lapul, és egyszerre ott feszeng benne minden, ami fontos. Varázsolni tudna, mert elmondaná a lényegét. Zsebre tenném, magammal hordanám, és megoszthatnám bárkivel, akinek szüksége van rá. Vigaszt hozna és megoldást sok mindenre.

Keresgélem. És ami a tegnap még hatott, mára már kiüresedett, és hidegen koppan a padlón. Ott hagyom. Tovább keresgélek, kutatok. Szeretet, egészség, hit, béke, tudatosság, boldogság, egyensúly, szerelem, lelki tehermentesítés, megbocsátás, hála, önfeledtség, továbblépés, nyugalom, derű. Melyik az, ami tudatossá tesz, és arra irányít, amit tennünk kell? Melyik az, ami betegségünkben meggyógyít, kiemel mélységeinkből, erőt ad, és gyógyírral balzsamozza fájdalmunkat?

Vannak helyzetek, amikor keressük a varázsszót, hogy megmentsen, könnyűvé tegyen, meggyógyítson, és visszahelyezzen abba a boldog létbe, amit sikerült időnként megízlelni: a testi, lelki, spirituális harmóniát. Van ilyen szó? Van ilyen kifejezés?

Ha az Egész (egész-ség) bármely része megsérül, hiánya fájni fog, s felborul az összhang. Ki lesz gyógyítónk? Ki figyel ránk, és ki segít? Önerőből képesek vagyunk bármire? Lehetünk-e mindig mindenben erősek? Szabad-e elgyengülten azt mondani, hogy most segítségre van szükségem? Színtelen hangomra, érzéseimre, fájdalmamra ki figyel? Megcsonkult harmóniám árnyai kinek tűnnek fel?

Bárki megbetegedhet. A betegségben pedig átalakul minden, ami biztosnak tűnt. Betegnek len-

ni azt jelenti, hogy csonkák leszünk a fájdalom jelenlétében, életfilozófiánk átalakul, és a világnak más arcát látjuk. Csüggedésünkben nem tudjuk, hogy mi lesz, hogy most mi a jó és mi a rossz? Lesz-e folytatás, s ha igen, akkor milyen? Élhetünk-e még a betegség terhe nélkül?

Fájdalmában az ember magányba zárkózik, eltávolodva Istentől és embertől. A kórházi beteg időnként a fal felé fordul, mintha ezzel szeretné jelezni, hogy nem akar látni senkit. Elege van mindenből (lehet, hogy pont ez betegítette meg): az üres beszédekből és kioktatásokból, elvárásokból és felszínes kapcsolatokból. Befelé fordul, és „bámulja az üres falat”. A befelefordulásban vajon maradt-e még annyi hit, ami életben tartja? És lesz-e valaki, aki besúgja az üres falak általi zárkába a varázsszót?

Betegségeinkben – amit soha nem választanánk önkéntesen – különös dolgokat élünk át. Szenvedve és magányba zárva ismerkedünk önmagunkkal és a világgal, teszünk próbára mindent, ami szilárdnak és erősnek tűnt. Lehet ez életre szóló tapasztalat. A folyamatos fájdalom és reménytelenség miatt olyan érzések cikáznak rajtunk át, és tartanak fogva, amit más állapotban képtelenek lennénk megismerni. Tüneti betegségünk (ami most épp beteggé tett) előhoz rég elfeledett és meggyógyult betegségeket, amikről azt hittük, hogy legyőztük őket. Minden eddigi sebünk mázsás súlyként nehezedik testünkre, lelkünkre. Fal felé fordulva elmerülünk a hideg ürességben, és ha megszólítanak, kritikusan figyeljük, hogy van-e olyan, akit beengedünk. Mert úgy érezzük, hogy

FERENCZI ENIKŐ

senki nem érthet meg, mert nem érzi át a fájdalomunkat, elesettségünket, kiszolgáltatottságunkat és kilátástalanságunkat. Az üresség a halálfélelemmel viaskodik.

Vallásos az, akiben elesettségben is ott él vagy újjászületik a hit, ami kiemeli az ürességből. Spirituális kincsek birtokába kerül az, akit fal felé fordulásában átölel az Isten, és e közelségben olyan erőtel, ami szünteti fájdalmát, és elindítja a gyógyulást. Szerencsés ember az, aki éppen azzal találkozik, aki tudja a varázsszót. Mindhárom esetben egy felismeréssel társult érzés születik meg bennünk. Ezt nem lehet csak akarni, ezt átélni, tapasztalni kell.

November van. Nem lehet nem érezni, ahogy megérint a természet látható változása. Gyönyörködtet, szíven üt, és magával ragad. Hagyjuk, hogy eltöltsön.

Álljunk meg időnként, és ne fedljünk körülnézni! A lábunk alatti puha avarban beszélget a sok zizzenő falevél. Fontos dolgokról mesélnek nekünk. A földön pihe-nő levelek sokfélék, vannak épek és sérültek, egészek és félbeszakadtak, de mind színesek, és mindenik gyönyörű a maga módján. Ilyenek vagyunk mi is. Nagyon sokfélék, de mindannyian színesek. Vannak hasonlók, és vannak nagyon különbözőek. Van, akit messze röptett a szél és egyedül maradt, van, aki ott hever a többi melegségében. Ami közös, hogy egyikük sem tud ellenállni az időjárásnak, egyik sem tudja felborítani az évszakok egymás követését, és a szél megpróbáló ereje alatt egyszer minde-nik földet ér.

Az idő a Gondviselés dolga. A színekért mi felelünk. S halljuk-e a varázsszót a falevelek zizegésében?

Eseménydús nyári és őszi hónapok Szinden

A Szindi Unitárius Leányegyházközség eseménydús hónapokat hagyott a háta mögött. A vendégházként működő paplak feltucatnyi rendezvénynek adott otthont, ugyanakkor másfajta események is tarkították közösségünk életét. Mindezek arról tanúskodnak, hogy a törpelétszámú gyülekezetek is többre képesek az „üresjáratú” működésnél, ha megvalósítható álmokat tűznek ki, és megtalálják a célravezető lehetőségeket.

Táborok

Az első nyári rendezvény a kolozsvári belvárosi és monostori konfirmandusok felkészítő és csapatépítő tábora volt, amelyben folyó év június 30. és július 4. között tizenöt konfirmáló növendék vett részt a lelkeszeik vezetésével. Az InstruMentor Egyesület július 8–13. között huszonöt fős tehetségfejlesztő zenetábort szervezett kolozsvári iskolás gyermekeknek. A kolozsvári Unitárius Óvodáért Egyesület a nyár derekán (július 14–19.) ún. élménytábort szervezett, amelyben a naponkénti átlagos részvételi szám hetvenöt volt. A nagysikerű rendezvényről az Unitárius Közlöny szeptemberi számában olvashattunk beszámolót *Óvodás lovagok és hercegnők Szinden* címmel.

A „házi” rendezvényekhez viszonyítva sajátos színfoltot jelentett a békásmegyeri Szent József Római Katolikus Egyházközség sokgyermekes családjainak tábora, amelyre július 22–28. között került sor. A résztvevő anyaországi felnőttek és gyermekeik „unitárius szemüvegen” keresztül ismerkedtek az erdélyi történelemmel, nemzetközösségünk állapotával, az egyházközi viszonyokkal, no meg a környékbeli látnivalókkal. Nemzeti együvé tartozásunkat és felekezeti-közi kapcsolataink ápolását a szindi unitárius templomban tartott alkalmi istentisztelettel pecsételtük meg.

Az őszi folyamán vendégül láttuk a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium tanári karát és kisegítő személyzetét, továbbá különböző kolozsvári diákcsoportok több rendben szerveztek csapatösszerázó hétvégi kirándulásokat, hogy „leküzdjék” a tanévkezdéssel járó beilleszkedési vagy újrakezdési „nehézségeket”.

Kalákák, fejlesztési munkálatok és egyházközségi honlap

A közelmúltban Szinden újjahonosult a kaláka. A foghíjas állagú paplak elsősorban ennek eredményeként, valamint a különböző forrású támogatásoknak köszönhetően vált alkalmassá a fentiek szerinti rendezvények vendégül látására. Az utóbbi hét évben kibontakozott kalákasorozat és fejlesztési munkálatok folytatásaként idén a következőket végeztük el: az ud-

vart elláttuk hintával és homokozóval; a paplak utca felőli homlokzatát teljesen felújítottuk, beleértve az ablakok cseréjét is; sor került a tető- és oldalcsatornák kicserélésére; az utca felől új kerítést állítottunk – a kolozsvári Unitárius Óvodáért Egyesület által adományozott anyagból, amelynek festésében tizenhat ifjúsági egylettag, illetve segélyszervezeti önkéntes vett részt.

A paplak eszköztárát könyvespolcokkal, szekrényekkel és háztartási gépekkel bővítettük. A paplak-fejlesztésen kívül rendbe tettük Bors Mihály egyházi jötevő sírkertjét, megtakarítottunk hat hektárnyi egyházközségi legelőt, és gyümölcsfákat ültettünk az utánunk jövőknek. A felsorolt munkálatok és beszerzések költségeinek fedezését, akárcsak bizonyos rendezvények megszervezését, számottevő mértékben támogatták: a Nemzeti Együttműködési Alap, a Bethlen Gábor Alap és egyes magánszemélyek, akiknek ezúton is köszönetünket fejezzük ki, akárcsak a mindenkor kalákásoknak! Az egyházközség saját bevétel forrásait – a terület alapú támogatást és a bérbe adott szántóföldek utáni jövedelmet – szintén az előbbi megvalósításokra fordítottuk.

Kerítésfestés kalákában. Matók Dóra felvétele

Hosszas előkészítés nyomán végre „beüzemeltük” egyházközségünk honlapját (www.szind.hu), ami által a fenti eseményekről és a gyülekezettel kapcsolatos más tudnivalókról tájékoztatjuk az érdeklődőket.

Csoportos keresztelő

Augusztus 3-án örömdetes eseményben volt részünk, amikor csoportos keresztelési szertartás által betért az egyházunkba egy korábban felekezet nélküli család. Az unitárius vallással felnőtt korban megismerkedő és azt tudatosan vállaló, Zala vármegyei családapája három kisgyermekével együtt keresztelkedett meg. Általuk a maroknyi gyülekezetünk létszáma „egycsapásra” 25%-kal bővült, az átlagéletkor pedig 70 évről 59 évre csökkent. Isten hozta közénk!

Történelmi ajándék

Tavalyelőtt szeptemberben emlékművet állítottunk a II. világháborúban Szind határában hősi halált halt negyvenhárom honvéd tiszteletére, ugyanakkor faragott-festett fejfát emeltünk az ugyanazon a vidéken elesett német, orosz, ukrán, román és más nemzetű katonák emlékére. Az avatóünnepség díszmeghívottja az anyaországi Abonyban élő Magyar Béla volt, aki 1944 őszén részt vett a tordai csatában. A két évvel ezelőtti részvétele sajnálatunkra meghíusult, azonban nem maradt el véglegesen a visszatérése azokra az egykori harcművekre, ahol 21 évesen nézett szembe a halállal. Ez év szeptemberében – 69 év után – újra Tordára, Királyrétre és Szindre látogatott – az

emlékek felidézése és az elesett bajtársakra való megemlékezés céljából. A 91 éves Béla bácsi meghatóan mesélt nekünk a környéken átélt eseményekről, az Európát közel 2000 kilométeren átszelő visszavonulásokról, az amerikai, majd francia fogságról, és tartalmazta életének más tapasztalatairól. (A vele készített interjú egyházközségünk honlapján elérhető: www.szind.hu/videok.html). Szolgáljanak örök tanulságul egyszerű és hiteles szavai:

„Én ellenzem a háborút. A béke és a megértés mellett vagyok. Amikor bevonultam, megfogadtam, hogy emberre nem lövök, amit sikerült betartanom. Nem jó a háború!”

SZABÓ LÁSZLÓ

Mit jelent magyar unitáriusnak lenni?

A Magyar Unitárius Egyház Hitéleti, Missziói és Nevelési Ügyosztálya által Mit jelent magyar unitáriusnak lenni? címmel meghirdetett esszépályázatra 23 pályamunka érkezett be. A beérkezett írásokat a Hitéleti, Misszió és Vallás-erkölcsi-nevelési Bizottság hivatalbeli tagjai bírálták el. Eredményhirdetésre a Főtanács 2013. június 28-i ülésén került sor. Lapszámunkban a megosztott harmadik díjat elnyert egyik esszét közöljük.

Magyar unitáriusnak lenni jó!

Mit jelent számomra, hogy unitárius vagyok? Két helységnév jelzi unitárius voltomat, az egyik Nyárádgálfalva, a másik Gyergyószentmiklós. A szülőfalum adta nekem unitárius vallásomat, ez a vallásosság Gyergyóban bontakozott ki, vált lényem részévé, itt ivódott be mindennapjaimba. Szeretek unitáriusnak lenni. Bátor és büszke vallás ez. Különleges. Nincs sok követője.

Elszakíthatatlanul összekapcsolnak vallásommal az őseim, akik rám hagyományozták anyanyelvem mellett ezt a szép, különleges vallást. Magyar vagyok és unitárius. Mindkettő birtoklását óriási boldogságnak tartom. Megjelennek bennük felmenőim, szüleim, nagyszüleim, akiknek ezeket köszönhetem.

Nyárádgálfalva színmagyar, és nagyjából unitárius falu, vagy legalábbis az volt az én időmben. Ma-napság csak az állítás második része kérdőjeleződik meg, a falu megőrizte magyar voltát, az unitáriusok száma azonban csökkenőben van. Az unitárius templom ott magasodik a falu egyik hegyén, a falubeliek így nevezik a Nyárád partjától nem messze emelkedő dombocskát. Szelíd és kedves számomra ez a vidék, mindent innen hoztam, ami lényemben értékes.

Életemnek első tizenkilenc évét töltöttem szülőfalumban. Utána elvégeztem a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Filológia Karának magyar–orosz szakát, majd Gyergyószentmiklósról kerültem, és magyar szakos tanár vagyok az itteni Kós Károly Általános Iskolában immár harmincharmadik éve.

Az emlékezés meghatódottsággal tölt el, eszembe jutnak őseim, szüleim, édesanyám. Ott nyugosznak valamennyien a nyárádgálfalvi temetőben: Fekete László, Fekete Irén – ők áldott emlékü szüleim, Fekete Imre, Márkodi Rozália – apai nagyszüleim, Fekete Jóska, Szombatfalvi Berta – anyai nagyszülők. Mindnyájan unitáriusok voltak, ők örökölték rám a tolerancia vallását. Bennem kavargó a sorsuk, a sok szenvedéssel teli életük. Ott őrzöm magamban a hajdanvolt időket, a világháborúkat, az oly egyszerű és sok-sok fáradozással telt életeket. Nemzetmegtartók. Hitet őrzők. Egyszerű emberek, szántóvetők voltak, hűségesek, akik megőrizték és továbbadták az identitásunkat leginkább meghatározó kincseket. Az ő esetükben biztos, hogy unitárius és székely voltuk hozzájárult ahhoz, hogy a becsület, a kitartás útját járják életük során. Merem remélni, hogy ezek az én életemben is segítették az igaz úton járást.

Gyermekekoromban más vallásokhoz nem sok közöm volt, csupán tudtam létezésükről. Csodáltam a szomszédos falu, Szentháromság katolikus templomának pompáját, és megvallom, irigyeltem is. Gyermekeként átgyalogoltam a másik faluba, és megcsodáltam a pompázatos templomot.

Odahaza vallásórára és templomba jártunk hűségesen. Az első unitárius ének a *Mennyben lakó én Istene* (33. számú ének, Unitárius Énekeskönyv) volt, amit megtanultam. A vallásórák jelentették a vallási dolgok megismerését, de ugyanakkor jelentették az alkalmat a csintalankodásra. Felmásztunk a toronyba, a szószékre, kipróbáltuk az orgonát a tiszteletes úr

érkezését megelőzően. Ezek az élmények is felidéződnek, ha arra a kérdésre akarok felelni, hogy mit jelent számomra unitáriusnak lenni. Jelenti a konfirmációs felkészítőket, a templom konfirmálás előtti kitakarítását, amikor társaimmal a Nyárádra hurcoltuk a templom szőnyegeit, jelenti a konfirmálás magasztosságát, amikor a kertben sétálva örök esküt tettem a Jóistennek, hogy vallásomhoz mindig hű leszek. Jelenti a hűséget. És igen: jelenti a vallásomtól való eltávolodást is.

Nehéz erről beszélni, hiszen ma már úgy érzem, élni sem érdemes hit nélkül. A fiatalkor hihetetlen arcátlansága, a hit saját energiánkban elfeledtette a Jóistent, a sok belénk táplált hamis eszme is az ember hatalmasságát hirdette. *Nincs más út, csak az Isten útja* – hirdeti a dal (István, a király – szerk.) az örök igazságot, és ez így van, előbb-utóbb mindenkinek rá kell jönni arra, hogy emberi tudásunk véges, mi csupán kacérkodhatunk a végtelennel. A titok elzárva előlünk, emberfia előtt még nem lebbent fel a fátyol.

Én felnőtt életem nagy részét vallási szempontból szórványban, Gyergyószentmiklóson éltem le, egy kisszámú gyülekezet tagjaként. Itt naponta van alkalmam gyakorolni a toleranciát, a türelmességet, amit a vallásom tanított nekem. Meggyőződése, hogy a lelkiismereti szabadság a Jóisten nagy adománya, vallásos meggyőződésében senkit befolyásolni nem szabad. Mélységesen elítélek mindenfajta vallási türelmetlenséget és kizárólagosságot. El tudom fogadni, tisztelni tudom a többségi katolikus vallást, alkalmadtán részt tudok venni rendezvényeiken. Ugyanakkor azt is elmondhatom, hogy a többségi vallás ré-

széről sem szenvedtem soha sérelmet a vallásom miatt.

Hálát adok Jóistenemnek azért, hogy a sok lelkészcsere ellenére itt és most megélhetem vallásomat, miképpen megélhetem magyarságomat is. A kettő mindegyik elválaszthatatlan, hiszen magyarul vagyok unitárius, és unitáriusként vagyok magyar. Templomba járok, tevékenykedünk a nőegyletben, részt veszünk asszonytársaimmal különféle vallásos találkozókra. Életformám az unitárius vallásom. Nemcsak az ünnepnapok, hanem a hétköznapiak része is.

A hit Isten ajándéka. Segít könnyebben megélni a mindennapokat, reményt nyújt és vigaszt. Nem természetem az engedékenységre, az önfeladás, szeretem magam megvívni harcaimat. Ám az is előfordul, nem is kevésszer, az emberfiával, hogy látja, egymaga nem megy semmire. Megtett minden tőle telhetőt, az eredmény még sincs sehol. És ilyenkor marad csupán a bízva bízás, akarva akaratlan át kell engednünk ügyünket a Jóistennek. *„Sorsod hagyd az Úrra, s bízzál híven...”* – mondja a zsoltár, s az isteni segítség megérkezik. Megérkezik váratlanul, csodás ajándékként, a lelket megnyugvásba burkoló drága kincsként.

Nem tudom cselekedeteimet mennyire irányította unitárius voltom. Ám köszönöm vallásomnak a lelki erőmet, a kitartásomat, eme tulajdonságok nagyon segítenek a mindennapok harcaiban. A hitet köszönöm mindenekfelett, s Isten jelenvalóságát az életemben... *Jókedvben, búban ott van veled, / Fényben és bórúban jó Istened* (31. számú ének).

MÁTHÉ GYÖNGYI

Falutalálkozó Oklándon

Nem egy szokványos falutalálkozóra érkezett az, aki szeptember 27–29. között Oklándra látogatott. Az oklándi egyházközség apraja-nagyja már hetekkel korábban készülődni kezdett, hogy méltóképpen fogadassák a haza-, illetve ideérkezőket. Kijavították a torony alatti támpillért, kerítést készítettek és javítottak. A Balázs Ferenc Ifjúsági Ház szinte teljesen megújult. Az asszonyok lelkes csapata által készített pályázat útján (Székelyudvarhelyi Községi Alapítvány és Project Harvest Hope támogatása) a ház falait salétromtalanították, új nyílászárók készültek, illetve az egyik szoba teljesen új berendezést kapott, melyet majd télen fognak hagyományos festéssel díszíteni az asszonyok. A megpályázott összeg mellett nagyon sok közmunkát is végeztek a közösség lakói ezen terv megvalósításához.

Az 1809-ben épült Székely kapu – mely egész Udvarhelyszék díszé – szintén megújult. A Megyei Tanács lelkes szakemberei irányították a munkálatokat,

melyeket helyi mesteremberek végeztek el szakszerűen. A kapu felújítását az oklándi közbirtokosság és magánszemélyek is támogatták. Még a templom előtti utcát és az Ifjúsági Ház előtti részt is sikerült kikövezni a Tiszteletbeli Székelyek támogatásával.

A sok munka után péntek reggelre még az Isten is megköszönte az emberek önzetlen segítőkészségét, mert az esős hét után a nap is kisütött, és áldott sugaraival simogatta meg mindazokat, akik az oklándi Fúvószeneke és a Homoródmenti Hagyományőrző Hannover Huszárok vezetésével a falun áthaladva az Isten házába indultak.

Az ünnepély Simó Sándor egyházköri esperes áhítatával kezdődött. A Magyar Honvédelmi Minisztérium képviselői, Berencsi Attila és Gereben András Aranykor Aranyfokozat kitüntetést adtak át Benedek Áron bácsinak, az egyházközség Tiszteletbeli Gondnokának. Könnyek között hallgatta a gyülekezet Benedek Áron bácsi köszöntő szavait, aki először is Istennek, családjának, majd a lelkésznek köszönte meg, hogy ezeknek a felemelő pillanatoknak részesévé vál-

hatott. A helyi lelkész, Kelemen Levente, Áron bácsi egyházhoz és népéhez való hűségét, embertársai iránti tiszteletét és szeretetét köszönte meg. Ezt követően a Homoródmenti Hagyományörző Hannover Huszárok szavalatokkal és énekekkel köszöntötték az egybegyűlteket.

A pénteki program Dallos Gyula előadásával folytatódott. A magyar lovassport Örökös bajnoka személyes vallomását lelkesen hallgatta a közösség, mely hitről, család- és hazaszeretetről, nemzeti összetartozásról szólt. A lelki és szellemi élményekkel gazdagodott vendégeket a Szeretet Otthon udvarán ízletes étek és italok várták.

Benedek Áron átveszi a kitüntetést

Délután a sporté volt a főszerep. Ezeken a találkozón hagyománnyá vált a focimeccs az oklándiak és a Tiszteletbeli Székelyek között. Ezúttal a szamoskéri testvérfalu csapata és az oklándi Fúvószeneke csapata is csatlakozott hozzájuk. A bajnokságot az oklándi csapat nyerte. Szamoskér polgármestere, Teremi László egy kupát adományozott az eseményre.

Szombaton már az első harangszóra gyülekeztek a Bocskaiba, székely népviseletbe öltözött Tiszteletbeli Székely jelöltek, és azok, akik erre a címre jelölték őket. Oklándon az egyházközség szervezésében 8 éve gyűlnek össze mindazok, akik a székelyekkel, a Székelyfölddel sorközösséget vállalnak. Az idén 12 Tiszteletbeli Székely jelölt foglalta el helyét a templom piacán. A lelkész egyházi beszéde után Orbán Balázs székelyekről írt gondolataival nyújtották át az okleveleket a jelölteknek.

A tiszteletbeli címek átadása után dr. Papp Lajos professzor, Széchenyi-díjas szívsebész előadása következett. Szavaival, gondolataival mindannyiunk szívét és lelkét simogatta, áhítattal hallgattuk szavait, alázatról, szeretetről, hitről és nemzetünk hivatásáról, küldetéséről.

A templomi ünnepélyvel nem ért véget a szellemi-lelki táplálkozás. A Művelődési Házban a testi táplálék mellett Bayer Zsolt csodálatos gondolataival eny-

híthették szellemi éhségüket az egybegyűltek, miközben Gere Tamás és Zsolt villányi pincészet boraiból kóstolgattunk. Ebéd közben ifj. Fekete Domokos elhunyt édesapja, Fekete Domokos oklándi népköltő kötetbe szerkesztett verseiből olvasott fel néhány alkalomhoz illő gondolatot.

Kulcsár Székely Attila színművész Bojzós Kös Dani képében jött közénk. Nyíró József *Halhatatlan élet* című művének ízes, tréfákkal teletűzdelt képeivel hozta közelebb hozzánk a székely nép mindennapi életét, küzdelmét, furfangos észjárását, szokásait. A késő estig tartó jó hangulatról az abásfalvi Kelemen Dénekó zenekara gondoskodott, a szamoskéri testvértelépülés táncosainak húzták a talpalávalót. Gyönyörű nő-tárat énekelve vidám hangulatban zártuk a napot. Ilyen tartalmas program mellett nem csoda, ha békében, megelégedéssel, azzal a tudattal hajtották álomra fejüket, hogy Oklánd élni akar, Oklánd vissza akarja szerezni régmúlt dicsőségét.

Szeptember utolsó vasárnapja nekünk, unitáriusoknak, az őszi hálaadás ünnepe. Az oklándi szépen bongó harang egymást viszontlátni, hálát adni hívta haza híveit. Akik ezen a csodálatos napsütötte reggelen átlépték egyházunk egyik legszebb templomának kapuját, azokat az oklándi Fúvószeneke énekei fogadták. Jöttek fiatalok és idősek, hálát adni a Teremtés urának. Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke hitünket erősítő szószéki beszéde után, Cecilia Kingman, Seattle (A.E.Á.) úrvacsorai beszéde következett. A püspöki áldás után a vallásórás gyerekek az Ároni áldás eléneklésével engedték útjukra a jelenlevőket.

Őszinte kézszorítások, a viszontlátás örömkönnyei között a 204 éves Székely kapuhoz vonultak a jelenlevők. Bálint Benczédi Ferenc a kapu két világát elválasztó szerepéről beszélt, arról, hogy nemcsak beengednek, de el is zárnak, nemcsak bemennek rajtuk, de ki is jönnek azon. Kelemen Csongor megható, személyes vallomásban mondta el saját élményeit ezzel a kapuval, majd Kelemen Levente a több mint 200 éve bevéselt intelmet idézte: „AZ EGYENES SZÍVÚT EZEN KAPU VÁRJA, KETTŐS SZÍVÚT PEDIG VÉGKÉPPEN KIZÁRJA. ISTEN AKARATÁT HÍRDETŐ ÉS SZÓLÓ LAKIK ITT, NE MENJ BE PRÉDÁLÓ S KÓBORLÓ”. A Székelyföld ma is használatban levő egyik legrégebbi kapujának megáldása után a felújított Balázs Ferenc Ifjúsági Ház megtekintése és felavatása következett.

Közös ebéd zárta a háromnapos rendezvénysorozatot. Asszonyaink lelkes, önkéntes munkája nyomán a három nap alatt finomabbnál finomabb étek került az ünnepi asztalokra. Nem mulaszthatjuk el hálát és köszönetet mondani – elsősorban – a közösség tagjainak, akik több hétig tartó önkéntes munkával segítettek az ünnepély megszervezésében. Ugyanakkor köszönettel tartozunk támogatóinknak is.

KELEMEN KINCSÓ

SZERETETSZOLGÁLAT

Az Erdély Mentőcsoporthoz ez évi működéséről

A Gondviselés Segélyszervezet működésének egyik szakterülete a **természeti csapásokra való felkészülés** – megelőzési, mentési és segélyezési programok által. Ilyenfajta tevékenységeinket az utóbbi két évben az **Erdély Mentőcsoporthoz** karöltve végeztük. Korábbi híradásainkban részletesen beszámoltunk arról a széles körű szervezetközi együttműködésről, amelyet az anyaországi árvízkárosultak segélyezése céljából 2010. június 4-én hoztunk létre. A folyamat elvezetett az Erdély Mentőcsoporthoz anyaszervezetének és területi fiókjainak megalakulásához (2011–2012-ben).

A Gondviselés Segélyszervezet kezdetektől központi szerepet tölt be az Erdély Mentőcsoporthoz működésében. Két év alatt másfélszáz önkéntes tag csatlakozott a területi mentőcsoporthoz, akiknek szakmai képzéseket szerveztünk, fokozatosan bővítjük a mentőruházati és műszaki eszköztárat, miközben túl vagyunk az első bevetéseken. Legutóbb a történelmi mértékű anyaországi **dunai árvíz** elleni védekezésbe kapcsolódtunk be szerény lehetőségeinkkel. Az Erdély Mentőcsoporthoz és a Gondviselés Segélyszervezet nyolc önkéntese (köztük három unitárius lelkész) folyó év június 10–11-én Pilismaróton segített a gát megerősítésében és más alkalmi feladatok ellátásában. Tevékenységünket az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság parancsnoksága alatt álló szolnoki Életjel Mentőcsoporthoz szakmai irányításával végeztük. Egy másik hatfős csapat az Erdély Mentőcsoporthoz csíkszéki szervezete részéről, a Baptista Szeretetszolgálattal együttműködve, saját felszereléssel egy hétig vett részt a védekezésben. Előbb Tököl, Csepel, Tahitótfalu térségében osztották be őket munkára: biztonsági őrzőjáratot teljesítettek motorcsónakkal az elárasztott területeken, segédkeztek a veszélyeztetett területeken élők kilakoltatásánál és az otthonukat elhagyni nem kívánók élelmiszerekkel való ellátásában, majd a gátak elbontásánál. Később Bajára irányították őket, ahol a

gátak megerősítésében és őrzésében, a belvizi kiszivattyúzásában vettek részt, de egészségügyi készenlét biztosításhoz is hozzájárultak.

A mindenkor ifjúsági fesztiválok jó alkalmat kínálnak az Erdély Mentőcsoporthoz népszerűsítésére és új érdeklődők toborzására. A tavaly nyáron feltucatnyi ifjúsági rendezvényen szerveztünk **bemutató programokat**, idén pedig a 24. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor alkalmára összpontosítottunk. Július 24–26. között naponta tartottunk ismertető előadásokat – vetített képekkel és rövidfilmekkel –, elsősegélynyújtási alaptudnivalókról beszéltünk, amiket „gyakorlatilag” is kipróbáltunk az érdeklődőkkel, közben mentőkutyás bemutatókra is sor került.

Homokzsákolás Pilismaróton

Anyaországi partnerszervezeteink irányításával folyó év szeptember 23–26. között Székelyudvarhelyen három szakterületen szerveztünk **képzést** az érdeklődő mentőcsoporthoz-tagoknak: mentési bűvártechnika, ipari alpinizmus mentés és műszaki mentés terén. A képzést – szeptember 26–28. között – összetett műfajú **gyakorlatok** követték. A bűvárak a zetekvályai víztározó fenekére süllyesztett gépjárműroncs kivonatását kellett megszervezzék, amit aztán a tó partján szakszerűen feldaraboltak. Az ipari alpinizmusra szakosodottak egy elhagyott székelyudvarhelyi kazánház romjai között gyakoroltak különböző mentési feladatokat. A gyakorlatokat élethű éjszakai riasztások és rögtönzött bevetések tarkították. A szakmai képzés és gyakorlat kivitelezői az SAR Hungary Alapítvány és a szolnoki Életjel Mentőcsoporthoz vezetői, illetve az általuk felkért oktatók voltak. A szóban forgó programok és az Erdély Mentőcsoporthoz működésének két fő támogatója a **Nemzeti Együttműködési Alap**, valamint a **Bethlen Gábor Alap**, amelyeknek ezúton is köszönjük a nélkülözhetetlen anyagi segítségnyújtást!

Az Erdély Mentőcsoporthoz honlapja: www.erdelymentocsoport.hu, világhálós naplója: <http://erdelymentocsoport.wordpress.com>.

SZABÓ LÁSZLÓ

Műszaki mentés a zetekvályai tónál

NŐK VILÁGA

Összetartozunk

Mottó:

„Árpád apánk, ne féltsd ősi nemzedet,
Nem vesz az el, ha eddig el nem vett.” (népköltés)

Sepsiszentgyörgyi nőszövetségünk tagjai és hozzátartozóik szeptember 27–29. között immár harmadik alkalommal látogattak Lupényba, a hagyományossá vált szórványprogram keretében. Legutóbbi Szentgyörgy-napi látogatásukkor Koppándi-Benczédi Zoltán lelkész javasolta viszontlátogatásunk dátumát őszi hálaadás ünnepére.

15-en indultunk útnak, Horváth Piroska földrajz szakos tanárnő – turistavezetőnk – és Váncsa Csilla nőszövetségi elnöknőnk vezetésével. Vidámak voltunk, a jól összeszokott csapat előre tudta, hogy e csodálatos út szívet melengető, lelket feltöltő misszió lesz. Várnak barátaink, a Nyikó és Maros mentéről, valamint Székelykeresztúrról idevándorolt és megtelepedett unitárius testvéreink. Sorolható lenne, hányan érkeztek ide, kenyérkeresetben, de hosszú a sor...

Horváth tanárnő ajánlására a fogarasi várat, az algyógyalfalvi látnivalókat és a kenyérmezei csata emlékművét, Ferenczi Z. Sámuel ajánlására – aki járta a műemlékvédelemben – a szászsebesi evangélikus és az alsóőraljaboldogfalvi református templomot látogattuk meg. Az alábbiakban csak az „állomásainkra” szorítokozom, habár a táj, az erdélyi táj mindig elkápráztat szépségével, hegyeivel.

A fogarasi kövár építése már a 14. században elkezdődött, Erdély története folyamán a tartomány legnagyobb uradalma volt. 1605-ben kerül Bocskai István kezére, 1628-tól a mindenkorai fejedelemasszonyok, Brandenburgi Katalin, Lorántffy Zsuzsanna és Bornemissza Anna birtoka volt. Néhány percre elképzeltük az akkori uradalmi életet, az úri hímzéses ruhákban sétálgató fejedelemasszonyokat...

Szászsebes – a szívünkhöz közel álló történelmi város – környékét a 12. század első felében székelyek lakták, akikre a főutca modern korig használt német Sicularumgasse elnevezése emlékeztet. A század közepe táján innen a mai Sepsiszek területére költöztek, amelynek neve a városra utal. A méreteiben is csodálatos evangélikus templom a 12–13. század fordulóján épült, háromhajós bazilikaként, később gótikus stílusban átépítették, majd fallal vették körül. A hatalmas csarnokszentély, a középkori freskómaradványok, az 1518-ban készült gyönyörű reneszánsz szárnyas oltár, a székely tulipános láda, a szószek, a templom külső és belső pilléreit díszítő szentek szobrai ámulatba ejtettek mindannyiunkat. A templom keleti oldalánál építették 1784-ben az egykori gimnáziumot.

A kenyérmezei csata emlékére viharos előzmények között, 1890-ben állított obeliszknek még a sok min-

dent látott tanárnőnk sem ismerte helyét, így izgulánk tetőfokán álltunk meg Alkenyér állomását keresve, tudván, hogy valahol ott lesz... Igen, rátaláltunk, a vasútállomástól mintegy 200 méterre. Magyar emlékjeleink, értékeink nagyon el vannak dugva, keresni kell... 1479-ben Kinizsi Pál és Báthory István erdélyi vajda Alkenyér mellett győzték le a Havasalföldről betört török sereget. A csata emlékére a vajda egy kápolnát emelt a közelben. Lerombolták... A törökveréshez kötődő kenyérmezei csata emlékművénél tanárnőnk meghatódva tartotta jegyzetét, és felolvasta az általa ismert, de lekapart szöveget, ami arról tudósít, hogy Báthory István Kinizsi Pál csapatainak segítségével 1469. október 13-án győzelemre vitte a török felett a kenyérmezei csatát. A csata emlékoliszkjének tetején elhelyezett mellvértet, sisakot, kettős keresztet, török zászlót és fegyvereket nemzeti színű pántlika, koszorú öleli körül.

A kenyérmezei csata emlékművénél

Következő „szellemi pihenőnk” a történelmi Algyógyalfalun volt, a 11–12. században épült román kori kerek kápolnánál. A magyar kerek templomok a Kárpát-medencében keleti kereszténységünk néma tanúi a korai Árpád korból. Általunk jól ismert – hasonló alaprajz formájú – a szentléleki Szent István-kápolna a Perkő-tetőn, és az udvarhelyi Jézus Szíve-kápolna. A Murvavidéken található, 13. századi Nagytótlaki Szent Miklós körtemplom hasonmása az algyógyinak, formájában, hangulatában, szépségében. (Az Őrség vidéke is – ma Szlovénia területe – az Osztrák–Magyar Monarchiához, előtte a Magyar Királysághoz tartozott.) Összetartozunk, így is, úgy is...

A kápolna mellett felkiáltójelként, kissé elhagyatottan áll a 16. században épült református templom, feltehetően a környéken talált római sírkövek, dombozművek és szobrok felhasználásával.

Algyógyon a feltörő vasas-kénes, 29–32 °C-os hévízforrásokat először a rómaiak használták, akik Germisara néven fürdőtelepet hoztak létre. A 16. száz-

zad közepén Izabella királyné újjátta fel a fürdőt, amit később több erdélyi fejedelem is felkeresett. Ma is népszerű a fürdő a gyógyulni vágyók körében.

Erdély egyik legrégebbi templomát a 13. század végén építették Óraljaboldogfalván a Szent Benedek rendi barátok, amely később a Kendeffy család birtokába kerül. Belső falait igencsak leromlott állapotban levő freskók díszítik. Néhányan a toronyba is felmásztak, megnézni az ősi harangot, mely néma tanúként hallgat nagy magyar múltunkról.

Hegyek között kanyargott kisbuszunk, felelevenítettük földrajz órai tudásunkat. Északi-középhegység, Déli-Kárpátok, Páring-hegység, Surján-hegység, Retyezát-hegység, Ruszka-havasok, Hátszegi-medence... Jó estefelé érkezünk meg, már türelmetlenül vártak vendégfogadóink.

A másnapi program a ragyogó napsütéses szép időben: Retyezáti panoráma, a Scorote-völgyi séta, gombaszedés, beszélgetés. A 4-es barlangot tavalyelőtti ottlétünkön megnézhattuk. Utunk a száraz völgyben haladt tovább, és hamarosan egy mesebeli tisztásra ért. Itt mint egy templomtorony emelkedik a magasba egy 80 m magas oromszikla. A csoport egy része tovább ment – nem lehetett kihagyni a látványt! –, a tisztásról az ösvényen felmásztak a Zejcu-barlang alá, és kiértek a Scorota esztenához, majd a Scorotanyeregbe. Talán jövőben mi is...

A paplakon terített asztal várt, finomságokkal, szeretettel fűszerezve.

Az őszi hálaadás ünnepi istentiszteletén lelkészünk szolgált, mondott felemelő beszédet, megköszönve ottlétünket, a megyei tanács támogatását. Mi rövid műsorral kedveskedtünk, Horváth tanárnő a kortárs költő, Czeglő Zoltán *A templomok lázadása* című versével és néhány útmutató gondolattal ajándékozott meg. „Elszállott gyülekezetek után kongatva / árpádtan

lan vonulnak az Árpád-koriak. / E végső búcsújárás rendülésében / egy-egy mocsárba bújt harang még fölriad.” Váncsa Csilla a *Ne aggodalmaskodjál, Halló, magyar!* és *Havas hegyek* című dalokat énekelte el.

A finom ebéd elfogyasztása után kisbuszunk hazafelé kanyarodott a festőien szép Lotru-völgyén, fel az Olt-szoroson, a Vörös-toronyon át, az ismerős útvonalon.

Utunkat meghatározta a jó hangulat, a tanárnő hivatásszerű magyarázata az útvonalunk során megtekintett tájakról, meglátogatott történelmi helyekről, az az önzetlen vendégfogadás, amiben részesítettek „testvéreink”, no meg a napfényes, derűs őszi napok. Emlegettük is a szeretett Szabó Árpád volt püspökünk mondását, hogy ahol mi unitáriusok megjelenünk, még a Nap is felderül.

Aki többet szeretne, látogassa meg – ezen az útvonalon – lupényi székely testvéreinket, és nyissa ki szívét-lelkét.

FERENCZI MÁRIA-MAGDOLNA

Öregek vasárnapja Sepsiszentgyörgyön

Ne feledjük soha, akik előttünk jártak – ez a gondolat vezérelt, hogy idén is megszervezzük, megünnepeljük az öregek vasárnapját. A természet is elküldte első hírnökét, a deret, jelezvén, hogy ismét eltelt egy év, őszbe borult e táj, úgy, mint az emberi élet. Évről évre idősebbekké válunk, talán bölcsőbbekké. Hiányoznak templompadjainkból azok, akik annyi és annyi évtizeden át ott ültek a megszokott helyeiken, imára kulcsolva ráncos kezeiket. Október első vasárnap-

ján, az idősek vasárnapján fehérebb hajú egyházfik ballagtak templomaink fele. Nekünk, a fiatalabb nemzedék tagjaiként, nem szabad elfelednünk, hogy ők, akik előttünk jártak, valamikor kezünket megfogva vezettek unitárius templomunkba. Tiszteljük őket, és mondjunk köszönetet, hogy voltak és vannak nekünk.

Az ünnepi istentiszteleten Kovács István lelkész szólt ünnepélyes, meleg hangon mindannyiunkhoz, majd felolvasta kortárs költőnk, Farkas Árpád *Amikor az öregemberek mosakodnak* című versét. Mátéfi Tímea segédlelkész

az ifjúsági egyesület néhány tagjával rövid vers-összeállítással és zenével kedveskedett öregeinknek.

A sepsiszentgyörgyi nőszövetség karöltve a Dávid Ferenc Egyesület és a szociális bizottság tagjaival, istentisztelet után teával, házi csokival, kávéval, kaláccsal ajándékozták meg az istentiszteleten résztvevőket. A csokoládé készítésénél a nőszövetség tagjainak besegítettek ifjaink is.

Időseinknek kívánunk nagyon jó egészséget, szeretetet, hogy még sokáig lehessünk egymás öröme.

VÁNCSA CSILLA

IFJÚSÁGI OLDAL

Varázsolt az Év Egylete

Az idén augusztusban ismét összeállt a kép. Az Év Egylete vetélkedő ezúttal is egy olyan körütekintésre adott lehetőséget, melyre csak ritkán adódik alkalomunk. 18 csapat döntött úgy, hogy megnyitja kapuit, és megengedi, hogy ország-világ szemügyre vegye: kik ők, és mit jelent számukra az egylet.

A tavalyi lendületből táplálkozva nagy reményekkel vágtunk neki az idei vetélkedőnek. Féltünk is egy kicsit, hogy talán mindaz után, ami a tavaly volt, az idén már nem lesz olyan felemelő, kiemelkedő, meglepő, izgalmas és érdekes a verseny, mint volt. De szerencsére csalódnunk kellett. Az elmúlt évben már megmérkőztek és új, igazán lelkes csapatok jelentkeztek, hogy megmérettessenek a legjobbnak járó címért.

Megnyílt az ajtó, betekintést engedtek, és mindenkit elkápráztattak. Már a bemutatkozók során látszott, hogy az idei mezőny nem lesz mindennapi. Egy szeleburdi képregény készítésénél aztán a humoros oldalak is megcsillanhatott, a zsűri meg csak nevetett, és dobálta a pontokat. A beöltözésekből sosem elég, így hát tovább folytatódott a buli, és mindenki kirázhatta magából a feszültséget. Majd a gyönyörű kék Transzporternek, az egyletes autónak intettetek búcsút. A legszebb közös, autós emlékeket idézve a zsűri igazán meghatódott, és úgy döntött, itt az ideje a mély vízbe dobni titeket, az ajtót szélesebbre tárni, és megnézni, milyen a települések, egyletek, otthonotok a ti szempontotokból. És a zsűri állaleesett. Igazán minőségi összeállításban olyan ötletes megoldásokat tártatok a közönség elé, melyek azonnal levettek mindenkit a lábáról. Majd plakátokkal készültetek, és látszott, humor, kreativitás és odaadás mellett a művészet is az erősségeitek. Majd jött az örök kedvenc, amikor egyletezni kellett a szülőkkal. Félelmetes feladat volt, de mindenki kellemesen csalódhattott. Együtt lenni, együtt játszani, beszélgetni, nevetni többet ért minden pontnál. Mivel minden egyes alkalommal magasra tettétek magatoknak a lécet, és bátran át is ugrottátok, hát a következő feladatok sem voltak könnyebbek. Unitárius szuperhősöket kellett megeleveníteni és a színjátzó találkozó aláírásokat gyűjteni. Elszántságból és kreativitásból itt sem volt hiány. Megmutattátok, hogy az Év Egylete cím többet jelent nektek, mint holmi győzelmet, ezért a játékot a döntőben is komolyan veszitek.

Hihetetlenül szoros volt az állás a döntő napján. Hat csapat maradt versenyben és érkezett meg a konferencia helyszínére, Tündér Ilona völgyébe, hogy még egyszer beadjon mindent, és megnyerje a versenyt. Ismét előkerültek a szuperhősök, majd végre a vetélkedőhöz kapcsolódó elméleti tudásokat is felmértük. És mivel a leglátványosabb megoldásaitok

mindig a szerepjátékokból születtek, ezért a rajzfilmfigurák, illetve a zsűri „bőrébe” is belebújhattatok. Végül pedig kampánnyal és egy igazán szívhez szóló éves vallomással zártuk a döntőt. Az ajtót nem volt hiba megnyitni. Mi ámulva léptünk át rajta, bennebb és bennebb haladva, megismerve titeket, csapataitokat. Irigykedve figyeltük azt az elszántságot, összetartást és hitet, amellyel végigvittétek ezt a versenyt. Ízig-vérig harcoltatok, szorosan egymás mellett haladva, de végül csak egy nyerhetett.

Bár fődíj csak egy volt, senki nem távozott üres kézzel. A kampány után a közönség szavazhatott a legkreatívabb csapatra – mely címet a SZÁDFIE, azaz a szentábrahámi egylet vihette haza –, valamint az általuk legjobbnak vélt csapatra is. Ezt a közönségdíjat a tavalyi nyertes, a bölöni egylet tudhatta magáénak. Emellett az éves teljesítményéért a Szentháromsági Ifjúsági Egylet a Legjobb Fejlődő Csapat címet nyerte el. A harmadik díjas csapat, a HOSZDFIE, Homoródszentpálról, a díj mellé részvételt nyert az egyik jövő évi nyári rendezvényre. A második helyezést elért csapat tagjai Tusványosra mehetnek majd el. Ők a KID, azaz a Korondi Ifjú Dávidisták csoportja.

Az Év Egylete cím tulajdonosa a SZUIE, azaz a Székelykeresztúri Ifjúsági Egylet, akik egy hétvégés kirándulást nyertek. Övezzé hát elismerés a győzteseket, a résztvevőket, a kitartó munkát, az éves tevékenységet, a teljes odaadást. Az év vetélkedője augusztusban koronázta győztesét. De igazából itt mindannyian csak nyertünk. Részletezni kár, megnézni, megélni kell.

Ha titeket is érdekel a verseny, szeretnétek megtisztelő címre szert tenni, egy kirándulást nyerni, ha szeretnétek valami igazán különlegesnek a részesei lenni, ne habozzatok csatlakozni az újrainduló Év Egylete vetélkedőhöz. Bővebb információk és jelentkezés a <http://azevegylete.odfie.hu> oldalon. Nézz bele, próbáld ki, adj egy esélyt! Nem bánod meg! Várunk!

AZ ÉV EGYLETE ZSÚRIJE

Sportnap Sepsiszentgyörgyön

Minden akkor kezdődött, amikor a Sepsiszentgyörgyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (SEDFIE) tagjainak fejében megfogalmazódott az ötlet, hogy egy sportnapot szervezzenek Sepsiszentgyörgyön a Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör egyleteseinek. Ez az elképzelés mindenféle szempontból jónak bizonyult, hiszen ma már egy igazán sikeres rendezvényt tudhatunk magunk mögött. A rendezvény időpontja október 12-e volt, egy napsütéses, őszi szombati nap, helyszínül pedig a Nicolae Colan általános iskola sportterme szolgált.

Hat háromszéki egylet csapata csatlakozott a rendezvényhez. Az ürmösi, a brassói, a datki, a vargyasi, a nagyajtai, valamint a helyi egylet tagjai már hetekkel a nagy nap előtt edzettek, készültek. Velük több mint 50 unitárius és más felekezetű fiatal gyűlt össze, hogy egy napját a sportnak szentelje.

A csapatok bejelentkezése után azonnal kezdetét vette a focibajnokság, amely három szakaszból állt: csoportmérkőzésekből, elődöntőkből, valamint a döntőből. Végül az első díjat Ürmös vihette haza, a másodikat Brassó nyerte el, a képzeletbeli dobogó harmadik helyén pedig Datk állt. A focibajnoksággal párhuzamosan asztaliteniszeztek az egyletesek. Ezek barátságos mérkőzések voltak. Ezután a kosárlabda-maraton következett, melynek első díját Brassó fiatal csapata kapta, a második díjjal Brassó veterán csapata büszkélkedhetett, a harmadik helyezést pedig a szervezőcsapat, azaz Sepsiszentgyörgy nyerte el.

A rendezvény legfőbb célja a közösségi szellem építése, az összetartás érzésének hangsúlyozása volt. Ez a nap a találkozásokról, az emlékezetes pillanatok

megéléséről, a mosolygásról, vidámságról, nevetésről szólt, de ugyanakkor a fáradságos munkáról, küzdelekről, szurkolásról és a győztes pillanatokról is. Úgy érzem, hogy ez a rendezvény mindannyiunk számára emlék marad, hiszen ahogy a sportos, szurkolós hangulatot átéltük, ugyanúgy mindannyiunk szívében ott volt a jóleső „igazi egyletes” hangulat is, amely mindig olyan pillanatokot ad, olyan érzéseket mozgat meg, amire évek múltán is szívesen emlékezünk és gondolunk vissza.

Köszönjük ezt a napot minden sportolónak és résztvevőnek, de elsősorban a SEDFIE tagjainak, akik a kitartó és fáradságos munkájuk révén megajándékozták Háromszéket egy ilyen csodálatos sportnappal. Továbbá megköszönjük anyagi támogatóinknak: az ODFIE-nek, a helyi unitárius egyházközségnek, az egyletes szülőknek, valamint magántámogatóknak is. Kívánom, hogy még sok ilyen rendezvénnyel büszkélkedhessen az egyházkör, mert úgy gondolom, hogy ilyen helyeken tanulhatjuk meg igazán, hogy mennyire fontos és értékes dolog is az összetartás.

BAROTHI BRIGITTA

Erdővidékiek a szórványban

Október 5-én Erdővidékről a vargyasi, nagyajtai és bölöni ifjúsági egyletek tagjai a Fehér megyei Túr község 700 éves évfordulóján vettek részt. Látogatásuk napján a műsordélután a nagyajtai Áfonya citera-együttes nyitotta, ezt követte a Magyar Arany Érdemkereszt átadása Kémenes Lóránt plébánosnak, majd Ilkei Lóránd vargyasi egyletes népdalokat énekelt. Emellett fellépett még a magyarpéterfalvi Hanga néptáncscsoport, valamint a balázsfalvi magyar óvodások csoportja. Ezt követően a római katolikus templomban a Vargyasi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet bemutatta az *Isten a metrón* című előadását a nagyszámú közönségnek, majd a délután szentmisével zárult.

A kis csapat ezután autóbusszal ülve átsietett a Maros megyei Magyarsárosra, ahol a közönség már türelmetlenül várta a vargyasiak előadását. A szinda-

rab bemutatását egy közös kis multság követte a helyi fiatalokkal, ahol felejthetetlen élményekkel gazdagodhattak a vendégek és a házigazdák is.

Másnap, október 6-án, az aradi vértanúk tiszteletére a fiatalok előadást tartottak az unitárius templomban. Ennek keretében a nagyajtai Áfonya citera-együttes muzsikáját, valamint Gánya Ervin szavaltát hallgathatták meg a gyülekezet tagjai. Később a templomkertben az 1848–49-es szabadságharc idején a magyarsárosi csatában elesett 6 vargyasi nemzetőr emlékére koszorút helyeztek el a fiatalok, amelyet az Ilkei Lóránd által énekelt népdalok kísérték.

Úgy érezzük, hogy ezen a hétvégén bebizonyosodott, hogy mi erdélyi magyarok képesek vagyunk összefogni, és egy kis összefogással és odaadással olyan dolgokat valósíthatunk meg, mint a túri Magyarház, mert „a szél kihívására a fa a gyökereivel válaszol.”

PÁJER GYÖRGY

Szász Ferenc

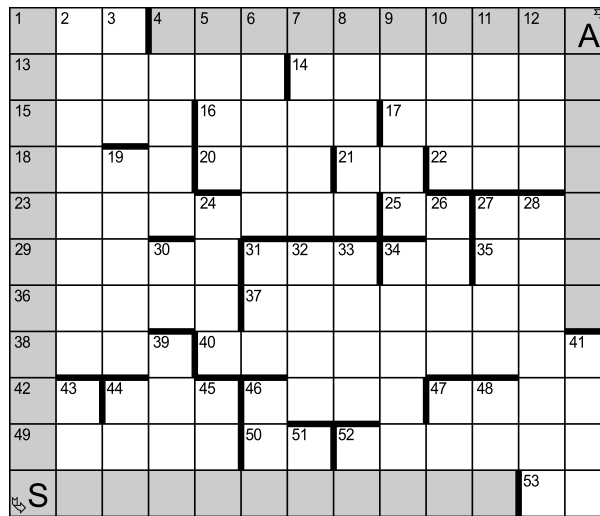
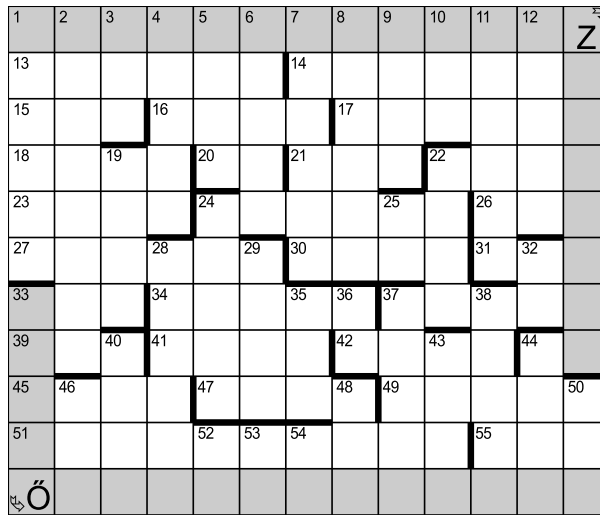
Mai két rejtvényünkben Szász Ferenc braszói unitárius lelkész *Augishtonovics Pál* c. verséből idézünk.

Vízzintes: 1. Az idézet első sora. 13. Szabályozó. 14. Kettős földrész. 15. Durván taszít. 16. Veszélyben a vezér! 17. Textilanyag-féle. 18. Márvány mintázatot készít. 20. Davis Kupa, röviden. 21. Időmérő. 22. Tartósító folyadék. 23. Balti nép. 24. Becézett Katalin. 26. Iráni város (LAR). 27. Karolás. 30. Kipótol. 31. Tengeri halfajta. 33. Állat has alatti prémje. 34. Zamat. 37. Francia zeneszerző volt. 39. Ezen a helyen. 41. Nem tud beszélni, hangtalan. 42. Mózes öt könyve. 44. Dokk szélei! 45. Mókus. 47. Pólus. 49. Össze kuszál. 51. Sátrat verő. 55. Arra a helyre.

Függőleges: 1. Hideg évszakot töltő. 2. Tudja mi fog következni. 3. Kerti növény. 4. Rangos katona. 5. Származik. 6. Kávemárka. 7. Van ilyen szoknya is, krumpli is. 8. Korai magzat. 9. Női név. 9. Tollforgató. 11. Visít. 12. Hangsor. 19. Női név. 22. Francia márki volt, a szadizmus névadója: de ... 24. Óhaj kifejezése. 25. Kiloliter. 28. Vegyi elem. 29. Bánk bán fia. 32. Véd. **33. Az idézet második sora.** 35. Harap. 36. Asztácium vegyjele. 37. Személyéhez. 38. Műszál-féle. 40. Cselekedet. 43. Kiabál. 44. Cigány férfi. 46. Magot szór. 48. Kálium, oxigén és vanádium vegyjele. 50. Kis házikó. 52. A szobába. 53. Indok. 54. Sir.

Vízzintes: 1. Magyar ősvészér volt. **4. Az idézet harmadik sora.** 13. Énekelő. 14. Minden nap megjelenő újság. 15. Árok széle. 16. Lop. 17. Brazília tagállama. 18. ... Nielsen, filmcsillag. 20. Szlovák, gúnyosan. 21. Keresztül. 22. Juhok szállása. 23. Lélegzetvételre megáll. 25. Amerícium vegyjele. 27. Károlyi ..., magyar költő volt. 29. ..., a görög. 31. Kérdés személyre. 35. Tetejére. 36. Olajbogyó. 37. A Föld egyik pólusa. 38. Becézett Mónika. 40. Bevonulás. 42. A föld felé. 44. Én, latinul. 46. Kéjvagyó. 47. Anyadisznó. 49. Idős. 50. Jegyzetel. 52. Férfinév. 53. Állóvíz.

Függőleges: **1. Az idézet negyedik sora.** 2. Lassan haladó. 3. Zokog. 4. Van ilyen ló is. 5. A nitrogén régi neve. 6. Katonának bevesz. 7. Várpalota része. 8. Nagy vízmelegítő edény. 9. Magyar focista volt (Zoltán). 10. Csiszolt felületű. 11. Forma. 12. Valamihez hozzájutó. 19. Torinó, Kossuth korában. 24. Autó márka. 26. Templomi szertartás. 27. Gabonát vág. 28. Nagy szemeket ..., bámul. 30. Brassó megye autójele. 31. Szigligeti személyneve. 32. Amirről a mű szól. 33. Áramforrás. 34. Régebb erre vonták azt, akit vallattak. 39. Helyeslés. 41. Titokban néző. 43. Svájci folyó (ELZ). 44. Czuczor Gergely álneve. 45. Holland város. 46. A legjobb ital. 47. Az orrához. 48. Gubós növény. 51. Tetejére. 52. Bonn határai.

ISSN 1220-8418

Kiadja
a Magyar Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Bálint Róbert Zoltán szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Czire Alpár (fotó)
Gergely Noémi (ifjúsági oldal)
Márkó László (médiareferens)
Szombatfalvi József (honlap)
Vass Károly (közösségi oldal)

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető:
kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc
tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

FORRAI TIBOR

Demeter Sándor Lóránd: Legyen világosság

• Demeter Sándor Lóránd székyderzsi unitárius lelkész őszi hálaadás ünnepe előtt néhány nappal megjelent, verseket, esszéket, prédikációkat tartalmazó kötete közel egy évtizedes alkotó, szószéki munka gyümölcse. Több száz istentisztelet, sokezer imádságban és gyötrődésben eltöltött óra, néhány felismerés és sok nyitva hagyott kérdés van mögöttük.

Az írások a lelkészi lét sokszor láthatatlan, a lélek mélyében történő vívódásainak írott vallomásai. A cél: velük és általuk hatni! Beavatkozni egy közösség lelki életébe, azt pozitívan befolyásolni, jótékonyan formálni, és általuk „Istenországát építeni”.

Az írásokban nem a kísérletező, a saját hangját megtalálni igyekvő, pályakezdő lelkész próbálkozását látjuk, hanem az önmagára talált, a számára legjobb kifejezési formában alkotó, kiforrott lelkészt olvashatjuk.

Prédikációinak legnagyobb erénye az a mély bibli-kusság és a belőle fakadó hit, amely átítatja a beszédek. Nem csak azért, mert beszédeiben rengeteg a bibliai idézet, hanem azért is, mert az ember érzi: ezeket a prédikációkat a Bibliát jól ismerő, annak szellemiségét nemcsak a szószéken, de a hétköznapi életben is megélő ember írja. Ez a bibli-kusság aztán sajátos, mondhatni „demetersándori” lelkiségben nyilvánul meg, beszédei így összetéveszthetetlenül egyedikké válnak. Mindent a „Biblia szemüvegén” keresztül szemlél, és ez üdítően hat abban a korban, amikor ennek inkább az ellenkezője tapasztalható meg.

Demeter Sándor filozofikus alkat, és ez érződik beszédein is. Témáit alaposan körüljárja, gondolatmenetének követése időnként alapos erőfeszítést igényel, de aztán ő maga segít az eligazodásban, amikor kiemelésekkel, illetve rendszerező mondatokkal összefoglalja mondandója lényegét.

Beszédeiben megjelenik egy erőteljes magyarságtudat, annak is az ősmagyar világból, a népmesékben, a néplélekben, a hagyományban való továbbélés. A beszédek teológiai tartalma összhangban van unitárius hitelveinkkel. A mindennapi történéseket a gondviselés fényében látja, ezért szembe tud nézni bajokkal és megpróbáltatásokkal is. Időnként erős kritikával illeti a világ dolgait, de megpróbál nem személyeskedni, hanem prófétai tudattal építeni is.

A beszédek szerkezete nagyon alaposan átgondolt, kialakulásukat minden bizonnyal egyéb tanulmá-

nyai is befolyásolták. Nem a hagyományos sémákat követi, hanem a modern kommunikáció-elméletek szabályait is használja.

Demeter Sándor Lóránd prédikációi egy lelkész és egy közösség ezredforduló-tájéki útkeresésének tükröképét adják. Nem a szó klasszikus értelmében vett prédikációk, hanem inkább vallásos esszék, amelyeket egy elkötelezett lelki vezető ír, aki munkáját Istennek szenteli. Az Olvasó bennük hitet, reményt és biztatást talál.

Ilyeténképpen tisztelettel ajánlom a Magyar Unitárius Egyház támogatásával megjelent kötetet minden unitárius és más felekezetű kereső ember szíves figyelmébe!

KOPPÁNDI BOTOND

Barothi Brigitta diák (Nagyajta), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Ferenczi Mária Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Kecskés Csaba** lelkész-esperes (Marosvásárhely), **Kelemen Kincső** diák (Oklánd), **Koppándi Botond** teológiai tanár (Kolozsvár), **Koppándi Benczédi Zoltán** lelkész (Lupény-Déva), **Major László** gyakorló segédlelkész (Datk), **Máthé Gyöngyi** magyartanár (Gyergyószentmiklós), **Molnár Lehel** levéltáros (Kolozsvár), **Pájer György** ODFIE-belkapcsolatok szakosztályvezető (Vargyas), **Pap Mária** püspöki titkár (Kolozsvár), **Sándor Szilárd** lelkész (Jobbágyfalva–Nyárádszereda), **Szabó László** lelkész, a Gondviselés Segélyszervezet ügyvezető elnöke (Kolozsvár–Szind), **Székely Kinga Réka** lelkész, hitéleti előadó-tanácsos (Homoródszentpéter), **Váncsa Csilla** nőszövetségi elnök (Sepsiszentgyörgy)